

Bruksela, 28 maja 2018 r.
(OR. en)

8699/18

Międzyinstytucjonalny numer
referencyjny:
2016/0378 (COD)

ENER 138
CODEC 715

NOTA

Od:	Sekretariat Generalny Rady
Do:	Komitet Stałych Przedstawicieli
Nr poprz. dok.:	12953/6/17 ENER 88 CODEC 1530 REV 6
Nr dok. Kom.:	15149/1/16 ENER 419 IA 134 CODEC 1815 REV 1 + ADD 1 REV 1
Dotyczy:	Wniosek dotyczący ROZPORZĄDZENIA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY ustanawiającego Agencję Unii Europejskiej ds. Współpracy Organów Regulacji Energetyki (wersja przekształcona) – Podejście ogólne

I. WPROWADZENIE

W dniu 30 listopada 2016 r. Komisja przyjęła i przekazała Radzie i Parlamentowi Europejskiemu wyżej wymieniony wniosek dotyczący przekształcenia, który ogólnie aktualizuje wykaz zadań już przydzielonych Agencji ds. Współpracy Organów Regulacji Energetyki (ACER) w zakresie nadzoru nad rynkiem hurtowym i w zakresie kwestii o znaczeniu transgranicznym. W szczególności proponuje się, by powierzyć Agencji więcej obowiązków w odniesieniu do: opracowywania i wdrażania kodeksów sieci energii elektrycznej i wytycznych dotyczących takich sieci, koordynacji niektórych funkcji związanych z regionalnymi koordynatorami bezpieczeństwa oraz zadań dotyczących zatwierdzania metod i wniosków dotyczących wystarczalności mocy wytwórczych i gotowości na wypadek zagrożeń.

Pakiet „Czysta energia dla wszystkich Europejczyków” został przedstawiony na posiedzeniu Rady ds. TTE (Energia) w grudniu 2016 r. Na posiedzeniu Rady ds. TTE (Energia) w lutym 2017 r. przeprowadzono pierwszą wymianę poglądów na temat tego pakietu. Po zakończeniu analizy oceny skutków wszystkich ośmiu wniosków ustawodawczych rozpoczęto szczegółową analizę samych wniosków. W czerwcu 2017 r. Rada ds. TTE (Energia) zapoznała się ze sprawozdaniem z postępu prac¹.

W Parlamencie Europejskim komisja ITRE wyznaczyła na sprawozdawcę Mortena Helvega Petersena (ALDE); Parlament przyjął swoje stanowisko w dniu 1 marca 2018 r.

II. PRACE W ORGANACH PRZYGOTOWAWCZYCH RADY

Grupa Robocza ds. Energii przeprowadziła analizę podczas prezydencji estońskiej w okresie między lipcem a listopadem 2017 r., następnie prezydencja bułgarska kontynuowała tę analizę z myślą o wypracowaniu podejścia ogólnego w pierwszym półroczu 2018 r. Dyskusje na szczeblu grupy roboczej nadal były ożywione i ukazały różnice w poglądach i priorytetach między państwami członkowskimi co do niektórych aspektów wniosku. W związku z tym prezydencja podjęła usilne starania, by znaleźć rozwiązania kompromisowe, które uwzględniłyby rozmaite zastrzeżenia zgłoszone przez delegacje i pozwoliłyby sformułować odpowiednio wyważony tekst.

W załączniku do niniejszej noty zamieszczono kolejną zmienioną wersję tekstu kompromisowego prezydencji, opracowaną z uwzględnieniem wniosków z analizy dokonanej przez Grupę Roboczą ds. Energii w dniu 15 maja 2018 r. oraz późniejszych konsultacji z delegacjami w sprawie konkretnego brzmienia niektórych przepisów. Ponadto ten tekst kompromisowy w sposób ogólny nawiązuje do wymiany poglądów ministrów, która dotyczyła kolejnych kroków w sprawie rozporządzenia dotyczącego ACER i odbyła się podczas nieformalnego spotkania ministrów energii w Sofii w dniach 18–19 kwietnia 2018 r.

¹ Dok. ST 9578/17.

Zmiany w stosunku do poprzedniej wersji (dok. 12953/6/17 REV 6) zaznaczono **wytluszczeniem i podkreśleniem**, a fragmenty usunięte – symbolem [...]. Zmiany w stosunku do wniosku Komisji oznaczono **wytluszczeniem**, a fragmenty usunięte – symbolem [].

Motywy dostosowano, by uwzględnić zmiany w części normatywnej.

Prezydencja jest zdania, że obecny tekst – w wersji zamieszczonej w załączniku – stanowi wyważony kompromis, który zasadniczo powinien być do zaakceptowania przez delegacje. Niemniej jednak, zanim możliwe będzie osiągnięcie porozumienia, należy jeszcze potwierdzić pewne główne kwestie, które opisano poniżej. Prezydencja jest świadoma tego, że poszczególne delegacje mogą mieć zastrzeżenia do jeszcze innych zagadnień, dlatego też poniższy opis głównych kwestii nie uwzględnia innych konkretnych zastrzeżeń ani innych przepisów, które zostały zmienione w tekście kompromisowym i nadal wymagają ostatecznego rozstrzygnięcia.

Główne kwestie i kompromisowe propozycje prezydencji:

Art. 5 ust. 2 i 2a, art. 6 ust. 8 oraz motyw 13 – Zadania Agencji dotyczące opracowywania i wdrażania kodeksów sieci i wytycznych dotyczących sieci, a także dotyczące krajowych organów regulacyjnych

Powyższe kwestie były przedmiotem dogłębnej dyskusji na szczepku grupy roboczej. Ogólnie zdaniem delegacji obecne zadania i uprawnienia już powierzone Agencji powinny zostać utrzymane bez zmian. Nowe zadania regulacyjne i uprawnienia mogą natomiast zostać powierzone Agencji jedynie, jeżeli zagwarantowane zostanie odpowiednie zaangażowanie państw członkowskich, co powinno zostać zapewnione poprzez akty ustawodawcze Unii przyjęte w zwykłej procedurze ustawodawczej lub poprzez przyjęcie aktów wykonawczych na podstawie art. 5 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 182/2011.

W poprzedniej wersji tekstu kompromisowego prezydencji (dok. 12953/6/17 REV 6) prezydencja starała się – poprzez dodanie nowego art. 6 ust. 8a – uwzględnić wątpliwości delegacji dotyczące powierzenia Agencji nowych uprawnień. Przepis ten miał być stosowany w nagłych przypadkach, gdy opóźnienie przekazania uprawnień decyzyjnych Agencji do czasu przyjęcia aktu ustawodawczego miałoby poważny negatywny wpływ na prawidłowe funkcjonowanie rynku wewnętrznego lub zagrażałoby bezpieczeństwu dostaw. Jednakże rozwiązanie to (kryteria „nagłości”) zostało uznane przez kilka delegacji za zbyt niejasne i trudne do zastosowania. Co więcej, niektóre delegacje wyraziły poważne obawy co do ustanowienia rozróżnienia między różnymi przepisami (starymi i nowymi), ponieważ dla prawidłowego funkcjonowania rynku wewnętrznego wszystkie przepisy powinny być uwzględnione na równi.

W tym kontekście prezydencja dokonała dalszych zmian w brzmieniu art. 5 ust. 2 i 2a, art. 6 ust. 8 i w motywie 13. Art. 6 ust. 8a został skreślony. Zmienione w ten sposób przepisy dokonują jasnego rozróżnienia między aktami ustawodawczymi Unii przyjętymi w zwykłej procedurze ustawodawczej, kodeksami sieci i wytycznymi dotyczącymi sieci przyjętymi przed wejściem w życie niniejszego rozporządzenia i przyjęciem aktów wykonawczych. Prezydencja jest teraz zdania, że ten sposób określenia zakresu zadań regulacyjnych i uprawnień Agencji powinien być możliwy do zaakceptowania przez większość delegacji i że ten tekst może zostać zatwierdzony przez Komitet Stałych Przedstawicieli jako podstawa podejścia ogólnego Rady.

III. WNIOSKI

Komitet Stałych Przedstawicieli jest proszony o przeanalizowanie tekstu kompromisowego prezydencji w wersji zamieszczonej w załączniku do niniejszej noty. Celem jest wypracowanie porozumienia, tak by na posiedzeniu Rady ds. TTE (Energia) w dniu 11 czerwca 2018 r. możliwe było przyjęcie podejścia ogólnego do projektu rozporządzenia ustanawiającego Agencję Unii Europejskiej ds. Współpracy Organów Regulacji Energetyki (ACER).

Podejście ogólne określiłoby wstępne stanowisko Rady w sprawie tego wniosku i stanowiłoby podstawę przygotowań do negocjacji z Parlamentem Europejskim.

2016/0378 (COD)

Wniosek

ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY

**ustanawiające Agencję Unii Europejskiej ds. Współpracy Organów Regulacji Energetyki (wersja
przekształcona)**

(Tekst mający znaczenie dla EOG)

PARLAMENT EUROPEJSKI I RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 194 ust. 2,

uwzględniając wniosek Komisji Europejskiej,

po przekazaniu projektu aktu ustawodawczego parlamentom narodowym,

uwzględniając opinię Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego,

uwzględniając opinię Komitetu Regionów,

stanowiąc zgodnie ze zwykłą procedurą ustawodawczą,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 713/2009² zostało znacząco zmienione. Ze względu na konieczność dalszych zmian, dla zachowania przejrzystości, rozporządzenie to należy przekształcić.
- (2) Utworzenie Agencji wyraźnie usprawniło koordynację działań organów regulacyjnych w kwestiach transgranicznych. Od czasu jej powstania Agencja otrzymała nowe ważne zadania dotyczące monitorowania rynków hurtowych na mocy rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1227/2011³ oraz w dziedzinie transgranicznej infrastruktury energetycznej na mocy rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 347/2013⁴.
- (3) Przewiduje się, że potrzeba koordynacji działań krajowych organów regulacyjnych jeszcze wzrośnie w nadchodzących latach. Europejski system energetyczny jest w trakcie najpoważniejszych od dziesięcioleci zmian. Większa integracja rynku i zmiana w kierunku bardziej zróżnicowanej produkcji energii elektrycznej wymagają zwiększenia wysiłków na rzecz skoordynowania z sąsiadami krajowych polityk energetycznych i wykorzystania możliwości w zakresie transgranicznego obrotu energią elektryczną.
- (4) Doświadczenia związane z wdrażaniem zasad rynku wewnętrznego pokazują, że nieskoordynowane działania krajowe mogą prowadzić do poważnych problemów na rynku, zwłaszcza w ściśle połączonych obszarach, w których decyzje państw członkowskich często powodują odczuwalne skutki dla sąsiednich państw. Aby uzyskać pozytywne skutki wewnętrznego rynku energii elektrycznej dla dobrobytu konsumentów, bezpieczeństwa dostaw i dekarbonizacji, państwa członkowskie, a w szczególności niezależne krajowe organy regulacyjne, powinny współpracować w sprawie tych środków regulacyjnych, które wywierają skutki transgraniczne.

² Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 713/2009 z dnia 13 lipca 2009 r. ustanawiające Agencję ds. Współpracy Organów Regulacji Energetyki (Dz.U. L 211 z 14.8.2009, s. 1).

³ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1227/2011 z dnia 25 października 2011 r. w sprawie integralności i przejrzystości hurtowego rynku energii (Dz.U. L 326 z 8.12.2011, s. 1).

⁴ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 347/2013 z dnia 17 kwietnia 2013 r. w sprawie wytycznych dotyczących transeuropejskiej infrastruktury energetycznej, uchylające decyzję nr 1364/2006/WE oraz zmieniające rozporządzenia (WE) nr 713/2009, (WE) nr 714/2009 i (WE) nr 715/2009 (Dz.U. L 115 z 25.4.2013, s. 39).

- (5) Fragmentaryczne krajowe interwencje państwa na rynkach energii stanowią rosnące zagrożenie dla właściwego funkcjonowania transgranicznych rynków energii elektrycznej. Agencji należy zatem przyznać rolę w opracowywaniu skoordynowanej oceny wystarczalności zasobów na poziomie europejskim, w ścisłej współpracy z europejską siecią operatorów systemów przesyłowych energii elektrycznej („ENTSO energii elektrycznej”), aby uniknąć problemów wynikających z fragmentarycznych ocen krajowych dokonywanych według różnych nieskoordynowanych metod i nieuwzględniających w wystarczającym stopniu sytuacji w sąsiednich krajach. Agencja powinna również sprawować nadzór nad parametrami technicznymi opracowanymi przez ENTSO energii elektrycznej na potrzeby efektywnego wykorzystania transgranicznych zdolności wytwórczych oraz nad innymi cechami technicznymi mechanizmów zdolności wytwórczych.
- (6) Bezpieczeństwo dostaw energii elektrycznej wymaga skoordynowanego podejścia w celu przygotowania się na nieoczekiwane sytuacje kryzysowe w zakresie dostaw. Agencja powinna zatem koordynować działania krajowe związane z gotowością na wypadek zagrożeń zgodnie z [Risk Preparedness Regulation as proposed by COM(2016) 862].
- (7) Ze względu na ścisłe połączenie międzysystemowe unijnej sieci elektroenergetycznej oraz rosnącą potrzebę współpracy z sąsiednimi krajami w celu zachowania stabilności sieci i włączenia wielkich ilości energii odnawialnej **[[regionalni koordynatorzy bezpieczeństwa** będą odgrywać ważną rolę, jeżeli chodzi o koordynację działań operatorów systemów przesyłowych. Agencja powinna w razie potrzeby zapewnić nadzór regulacyjny nad **[[regionalnymi koordynatorami bezpieczeństwa**.
- (8) Ponieważ znaczna część nowej produkcji energii elektrycznej będzie wymagać połączeń na poziomie lokalnym, operatorzy systemów dystrybucyjnych będą odgrywać ważną rolę, jeżeli chodzi o elastyczną i efektywną eksploatację europejskiego systemu elektroenergetycznego.

- (9) Państwa członkowskie powinny ściśle współpracować, usuwając przeszkody w transgranicznej wymianie energii elektrycznej i gazu ziemnego z myślą o dążeniu do osiągnięcia celów unijnej polityki energetycznej. Rozporządzeniem (WE) nr 713/2009 ustanowiono Agencję Unii Europejskiej ds. Współpracy Organów Regulacji Energetyki („Agencja”), aby wypełnić lukę regulacyjną na poziomie unijnym oraz przyczynić się do sprawnego funkcjonowania rynków wewnętrznych energii elektrycznej i gazu ziemnego. Agencja umożliwia krajowym organom regulacyjnym umacnianie ich współpracy na poziomie unijnym i udział w wykonywaniu funkcji o wymiarze unijnym na wspólnych podstawach.
- (10) Agencja powinna zapewniać właściwą koordynację funkcji regulacyjnych wykonywanych przez krajowe organy regulacyjne zgodnie z [the recast Electricity Directive as proposed by COM(2016) 864/2] i z dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/73/WE oraz, w razie potrzeby, zapewniać ich uzupełnienie na poziomie unijnym. W tym celu konieczne jest zagwarantowanie Agencji niezależności wobec producentów energii elektrycznej i gazu, operatorów systemów przesyłowych i dystrybucyjnych — publicznych lub prywatnych — oraz konsumentów, a także zapewnienie zgodności jej działań z prawem unijnym, zapewnienie możliwości technicznych i regulacyjnych oraz przejrzystości, podporządkowania się kontroli demokratycznej i skuteczności.
- (11) Agencja powinna monitorować współpracę regionalną między operatorami systemów przesyłowych w sektorze energii elektrycznej i gazu, a także wykonywanie zadań ENTSO energii elektrycznej oraz europejskiej sieci operatorów systemów przesyłowych gazu („ENTSO gazu”). Agencja powinna również monitorować realizację zadań innych podmiotów o regulowanych funkcjach mających wymiar ogólnounijny, takich jak giełdy energii. Udział Agencji jest istotny w celu zapewnienia, aby współpraca między operatorami systemów przesyłowych oraz działalność innych podmiotów o funkcjach ogólnounijnych przebiegała w sposób sprawny i przejrzysty oraz z korzyścią dla rynku wewnętrznego energii elektrycznej i gazu ziemnego.

- (12) Agencja, we współpracy z Komisją, państwami członkowskimi i właściwymi organami krajowymi, powinna monitorować rynki wewnętrzne energii elektrycznej i gazu ziemnego oraz, w stosownych przypadkach, informować Parlament Europejski, Komisję i organy krajowe o swoich ustaleniach. Zadania Agencji polegające na monitorowaniu nie powinny pokrywać się z monitorowaniem prowadzonym przez Komisję lub organy krajowe, w szczególności przez organy ochrony konkurencji, ani nie powinny go utrudniać.
- (13) Agencja stwarza zintegrowane ramy, które umożliwiają udział i współpracę krajowym organom regulacyjnym. Ramy takie ułatwiają jednolite stosowanie przepisów dotyczących rynku wewnętrznego energii elektrycznej i gazu ziemnego w całej Unii. Agencja otrzymała uprawnienie do wydawania decyzji indywidualnych w sytuacjach dotyczących więcej niż jednego państwa członkowskiego. Uprawnienia te powinny pod jasno określonymi warunkami obejmować kwestie techniczne i regulacyjne, które wymagają koordynacji regionalnej, zwłaszcza dotyczące wdrażania kodeksów sieci i wytycznych dotyczących sieci, współpracy z **[] regionalnymi koordynatorami bezpieczeństwa**, decyzji regulacyjnych niezbędnych do skutecznego monitorowania integralności i przejrzystości rynku hurtowego, decyzji dotyczących infrastruktury elektroenergetycznej i gazowej łączącej lub która mogłaby połączyć co najmniej dwa państwa członkowskie oraz, w ostateczności, zwolnienia z zasad rynku wewnętrznego w przypadku nowych elektroenergetycznych połączeń wzajemnych i nowej infrastruktury gazowej, usytuowanych na terytorium więcej niż jednego państwa członkowskiego. **Jeżeli chodzi o zadania regulacyjne obejmujące uprawnienia decyzyjne powierzone co najmniej dwóm krajowym organom regulacyjnym lub Agencji na podstawie kodeksów sieci i wytycznych dotyczących sieci na podstawie art. 55–57 [recast Electricity Regulation as proposed by COM(2016) 861/2] lub na podstawie art. 8 ust. 6 rozporządzenia (WE) nr 715/2009, warunkiem wstępnym udzielenia tych uprawnień decyzyjnych krajowym organom regulacyjnym lub Agencji jest ustanowienie procedury, która zagwarantuje odpowiednie zaangażowanie państw członkowskich w opracowywanie kodeksów sieci i wytycznych dotyczących sieci, w drodze przyjęcia aktów wykonawczych zgodnie z art. 5 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 182/2011.**

- (14) Agencja ma ważną rolę do odegrania w opracowywaniu wytycznych ramowych, które są z natury niewiążące („wytyczne ramowe”). Kodeksy sieci powinny być zgodne z tymi wytycznymi ramowymi. Uważa się również, że właściwe i zgodne z celem działania Agencji jest określenie jej roli w przeglądzie projektów kodeksów sieci, aby zapewnić ich zgodność z wytycznymi ramowymi i niezbędny stopień harmonizacji, zanim Agencja przedłoży je Komisji do przyjęcia.
- (15) Wraz z przyjęciem zbioru kodeksów sieci i wytycznych dotyczących sieci, przewidujących stopniowe wdrażanie i dalsze doprecyzowanie wspólnych zasad regionalnych i ogólnounijnych, wzrosła rola Agencji w zakresie monitorowania wdrażania kodeksów sieci i wytycznych dotyczących sieci. Skuteczne monitorowanie kodeksów sieci i wytycznych dotyczących sieci stanowi kluczową funkcję Agencji i ma podstawowe znaczenie dla wdrażania zasad rynku wewnętrznego.
- (16) Z doświadczeń w zakresie wdrażania kodeksów sieci i wytycznych dotyczących sieci wynika, że użyteczne jest usprawnienie procedury dotyczącej zatwierdzania przez organy regulacyjne regionalnych lub ogólnounijnych warunków lub metod, które mają być opracowane zgodnie z wytycznymi i kodeksami sieci, poprzez przedkładanie ich bezpośrednio Agencji, aby umożliwić krajowym organom regulacyjnym reprezentowanym w radzie organów regulacyjnych podjęcie decyzji w ich sprawie.
- (17) Ponieważ stopniowa harmonizacja unijnych rynków energii obejmuje regularne poszukiwanie rozwiązań regionalnych jako etap przejściowy, **a wiele metod opracowywanych jest przez ograniczoną liczbę organów regulacyjnych dla danego regionu**, należy odzwierciedlić regionalny wymiar rynku wewnętrznego i zapewnić odpowiednie mechanizmy zarządzania. []

- (18) Ponieważ Agencja ma ogólny obraz krajowych organów regulacyjnych, powinna pełnić rolę doradczą wobec Komisji, pozostałych instytucji Unii oraz krajowych organów regulacyjnych w odniesieniu do wszystkich kwestii związanych z celami, w jakich została ustanowiona. Agencja powinna mieć również obowiązek informowania Komisji, jeżeli stwierdzi, że współpraca pomiędzy operatorami systemów przesyłowych nie przynosi wymaganych wyników lub że krajowy organ regulacyjny, który wydał decyzję niezgodną z wytycznymi, nie wdraża — odpowiednio — opinii, zalecenia lub decyzji Agencji.
- (19) Agencja powinna również móc wydawać zalecenia, aby pomóc organom regulacyjnym i uczestnikom rynku w dzieleniu się dobrymi praktykami.
- (20) W stosownych przypadkach Agencja powinna konsultować się z zainteresowanymi stronami i stwarzać im rozsądną możliwość przedstawienia uwag na temat proponowanych środków, takich jak kodeksy sieci i zasady dotyczące sieci.
- (21) Agencja powinna przyczyniać się do wdrażania wytycznych dotyczących transeuropejskich sieci energetycznych ustanowionych w rozporządzeniu (UE) nr 347/2013⁵, w szczególności przy wydawaniu opinii w sprawie dziesięcioletnich niewiążących planów rozwoju sieci o zasięgu unijnym („plany rozwoju sieci o zasięgu unijnym”) zgodnie z art. 4 ust. 3 niniejszego rozporządzenia.
- (22) Agencja powinna włączać się do starań na rzecz zwiększenia bezpieczeństwa energetycznego.
- (22a) Agencja może [...] w pewnych wyraźnie określonych okolicznościach przyjmować indywidualne decyzje w kwestiach ściśle związanych z celami, w jakich została ustanowiona.**

⁵ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 347/2013 z dnia 17 kwietnia 2013 r. w sprawie wytycznych dotyczących transeuropejskiej infrastruktury energetycznej, uchylające decyzję nr 1364/2006/WE oraz zmieniające rozporządzenia (WE) nr 713/2009, (WE) nr 714/2009 i (WE) nr 715/2009 (Dz.U. L 115 z 25.4.2013, s. 39).

- (23) Aby zapewnić efektywność ram Agencji i ich spójność z innymi agencjami zdecentralizowanymi, przepisy regulujące działanie Agencji należy dostosować do wspólnego podejścia uzgodnionego między Parlamentem Europejskim, Radą UE i Komisją Europejską w sprawie agencji zdecentralizowanych⁶. Jednakże w zakresie, w jakim jest to niezbędne, strukturę Agencji należy dostosować do szczególnych potrzeb związanych z regulacją energetyki. W szczególności należy w pełni uwzględnić specyficzną rolę krajowych organów regulacyjnych oraz zagwarantować ich niezależność.
- (24) W przyszłości można się spodziewać wprowadzenia w niniejszym rozporządzeniu dodatkowych zmian mających na celu jego pełne dostosowanie do wspólnego podejścia w sprawie agencji zdecentralizowanych. W związku z aktualnymi potrzebami w dziedzinie regulacji energetyki konieczne są odstępstwa od wspólnego podejścia. Niniejszy wniosek nie przesądza zatem kwestii ewentualnych dodatkowych zmian w rozporządzeniu ustanawiającym Agencję, które Komisja może chcieć zaproponować po przeprowadzeniu dodatkowej oceny, jak przewidziano w niniejszym akcie prawnym lub z własnej inicjatywy.
- (25) Rada administracyjna powinna mieć niezbędne uprawnienia do uchwalania budżetu, kontrolowania jego wykonywania, sporządzania regulaminu wewnętrznego, przyjmowania przepisów finansowych oraz mianowania dyrektora. Przy odnawianiu kadencji członków rady administracyjnej powoływanych przez Radę należy stosować system rotacji, tak aby zapewnić zrównoważoną reprezentację państw członkowskich na przestrzeni czasu. Rada administracyjna powinna działać w niezależny i obiektywny sposób w interesie publicznym oraz nie powinna zwracać się o instrukcje polityczne ani ich przyjmować.

⁶ Wspólne oświadczenie Parlamentu Europejskiego, Rady UE i Komisji Europejskiej w sprawie agencji zdecentralizowanych z dnia 19 lipca 2012 r.

- (26) Agencja powinna mieć niezbędne uprawnienia do wykonywania swoich funkcji regulacyjnych w sposób skuteczny, przejrzysty, racjonalny i przede wszystkim niezależny. Niezależność Agencji wobec producentów energii elektrycznej i gazu oraz operatorów systemów przesyłowych i dystrybucyjnych stanowi nie tylko kluczową zasadę dobrego zarządzania, ale jest również podstawowym warunkiem zapewniającym zaufanie rynku. Bez uszczerbku dla zasady, zgodnie z którą członkowie rady działają w imieniu swoich odpowiednich organów krajowych, rada organów regulacyjnych powinna zatem działać niezależnie od wszelkich interesów rynkowych, unikać konfliktów interesów i nie powinna zwracać się o instrukcje ani ich przyjmować, ani też przyjmować zaleceń od rządu państwa członkowskiego, instytucji unijnych lub innych podmiotów bądź osób publicznych lub prywatnych. Decyzje rady organów regulacyjnych powinny być jednocześnie zgodne z przepisami unijnymi dotyczącymi energii — takimi jak wewnętrzny rynek energii — środowiska oraz konkurencji. Rada organów regulacyjnych powinna przedkładać swoje opinie, zalecenia i decyzje instytucjom unijnym.
- (27) W przypadku gdy Agencji przysługują uprawnienia decyzyjne, z uwagi na szybkość postępowania zainteresowane strony powinny mieć prawo odwoływania się do komisji odwoławczej, która powinna stanowić część Agencji, zachowując jednak niezależność od jej struktury administracyjnej i regulacyjnej. Aby zagwarantować funkcjonowanie i pełną niezależność komisji odwoławczej, powinna ona dysponować odrębną linią budżetową w budżecie Agencji. Mając na uwadze zachowanie ciągłości działań, powoływanie lub odnawianie kadencji członków komisji odwoławczej powinno dopuszczać częściową wymianę jej członków. Decyzje komisji odwoławczej mogą być przedmiotem odwołania do Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej.
- (28) Agencja powinna wykonywać swoje uprawnienia decyzyjne zgodnie z zasadami sprawiedliwego, przejrzystego i racjonalnego podejmowania decyzji. Wszystkie przepisy proceduralne Agencji powinny być ustanowione w jej regulaminie.

- (29) Agencja powinna być finansowana głównie z budżetu ogólnego Unii, ze składek oraz [] z dobrowolnych wpłat. W szczególności **opłaty powinny pokrywać koszty usług, jakie Agencja świadczy na rzecz uczestników rynku lub podmiotów działających w ich imieniu i które pozwalają tym uczestnikom rynku lub działającym w ich imieniu podmiotom przekazywać dane na podstawie art. 8 rozporządzenia (UE) 1227/2011 w sposób skuteczny, wydajny i bezpieczny.** Środki gromadzone obecnie przez organy regulacyjne na cele współpracy na poziomie unijnym powinny w dalszym ciągu być dostępne dla Agencji. Procedura budżetowa Unii powinna nadal mieć zastosowanie w zakresie wszelkich dotacji, którymi obciążany jest budżet ogólny Unii. Ponadto kontroli ksiąg rachunkowych powinien dokonywać niezależny audytor zewnętrzny, zgodnie z art. 107 rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) nr 1271/2013⁷.
- (30) Budżet Agencji powinien podlegać bieżącej ocenie przez władzę budżetową, w oparciu o obciążenie Agencji pracą i jej wyniki. Władza budżetowa powinna zapewnić przestrzeganie najwyższych standardów skuteczności.

⁷ Rozporządzenie delegowane Komisji (UE) nr 1271/2013 z dnia 30 września 2013 r. w sprawie ramowego rozporządzenia finansowego dotyczącego organów, o których mowa w art. 208 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) nr 966/2012 (Dz.U. L 328 z 7.12.2013, s. 42).

- (31) Agencja powinna dysponować wysoko wykwalifikowanym personelem. W szczególności powinna korzystać z kompetencji i doświadczenia personelu oddelegowanego przez krajowe organy regulacyjne, Komisję i państwa członkowskie. Do pracowników Agencji powinny mieć zastosowanie regulamin pracowniczy urzędników Wspólnot Europejskich („regulamin pracowniczy”) i warunki zatrudnienia innych pracowników Wspólnot Europejskich („warunki zatrudnienia”) ustanowione w rozporządzeniu Rady (EWG, Euratom, EWWiS) nr 259/68⁸ oraz zasady wspólnie przyjęte przez instytucje Unii w celu stosowania tych przepisów. Rada administracyjna, w porozumieniu z Komisją, powinna przyjąć odpowiednie przepisy wykonawcze.
- (32) Grupy robocze mogą udzielać wsparcia przy pracach regulacyjnych prowadzonych przez dyrektora i radę organów regulacyjnych na podstawie niniejszego rozporządzenia.
- (33) Agencja powinna stosować ogólne zasady dotyczące publicznego dostępu do dokumentów znajdujących się w posiadaniu organów Unii. Rada administracyjna powinna ustalić praktyczne środki ochrony informacji handlowych podlegających szczególnej ochronie oraz danych osobowych.
- (34) Współpraca krajowych organów regulacyjnych w ramach Agencji uwidacznia w oczywisty sposób, że podejmowanie decyzji większością głosów stanowi podstawowy warunek niezbędny do osiągnięcia postępu w sprawach dotyczących wewnętrznego rynku energii, które wywierają istotne skutki ekonomiczne w różnych państwach członkowskich. Krajowe organy regulacyjne powinny zatem **na**dał głosować w celu uzyskania [] większości **dwóch trzecich** głosów w ramach rady organów regulacyjnych. **Agencja powinna odpowiadać przed Parlamentem Europejskim, Radą i Komisją.**

⁸ Rozporządzenie Rady (EWG, Euratom, EWWiS) nr 259/68 z dnia 29 lutego 1968 r. ustanawiające regulamin pracowniczy urzędników i warunki zatrudnienia innych pracowników Wspólnot Europejskich oraz ustanawiające specjalne środki stosowane tymczasowo wobec urzędników Komisji (Dz.U. L 56 z 4.3.1968, s. 1).

- (35) Kraje niebędące członkami Unii powinny mieć możliwość uczestniczenia w pracach Agencji, zgodnie z odpowiednimi umowami, które mają zostać zawarte przez Unię.
- (37) Ponieważ cele niniejszego rozporządzenia, a mianowicie udział i współpraca krajowych organów regulacyjnych na poziomie unijnym, nie mogą być osiągnięte w sposób wystarczający przez państwa członkowskie, a mogą być lepiej osiągnięte na poziomie Unii, Unia może przyjąć środki zgodnie z zasadą pomocniczości określoną w art. 5 Traktatu o Unii Europejskiej. Zgodnie z zasadą proporcjonalności określoną w tym samym artykule, niniejsze rozporządzenie nie wykracza poza środki niezbędne do osiągnięcia tych celów.
- (37a) Siedziba Agencji mieści się w Lublanie, jak przewidziano w decyzji 2009/913/UE podjętej za powszechnym porozumieniem przedstawicieli rządów państw członkowskich w dniu 7 grudnia 2009 r.**
- (38) Państwo członkowskie przyjmujące Agencję powinno zapewnić możliwie najlepsze warunki dla zagwarantowania sprawnego i skutecznego funkcjonowania Agencji, w tym wielojęzyczne placówki szkolne o orientacji europejskiej oraz odpowiednie połączenia transportowe, **zgodnie z wymogami rozporządzeń (UE) nr 713/2009 i 863/2016. Umowa w sprawie siedziby między rządem Republiki Słowenii a Agencją ds. Współpracy Organów Regulacji Energetyki, która to umowa spełnia te wymogi oraz jej postanowienia wykonawcze, została zawarta w dniu 26 listopada 2010 r. i weszła w życie w dniu 10 stycznia 2011 r.,**

PRZYJMUJĄ NINIEJSZE ROZPORZĄDZENIE:

ROZDZIAŁ I

CELE I ZADANIA

Artykuł 1

Ustanowienie i cele

1. Niniejszym rozporządzeniem ustanawia się Agencję Unii Europejskiej ds. Współpracy Organów Regulacji Energetyki („Agencja”).
2. Celem Agencji jest wspieranie organów regulacyjnych, o których mowa w art. 57 [the recast Electricity Directive as proposed by COM(2016) 864/2] oraz w art. 39 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/73/WE, w wykonywaniu na poziomie unijnym zadań regulacyjnych, które wykonują one w państwach członkowskich, oraz koordynacja, w razie potrzeby, działań tych organów.

Artykuł 2

Rodzaje aktów wydawanych przez Agencję

Agencja:

- a) wydaje opinie i zalecenia skierowane do operatorów systemów przesyłowych, **ENTSO-E, ENTSO-G, organizacji OSD UE, [] regionalnych koordynatorów bezpieczeństwa** i wyznaczonych operatorów rynku energii elektrycznej;
- b) wydaje opinie i zalecenia skierowane do organów regulacyjnych;
- c) wydaje opinie i zalecenia skierowane do Parlamentu Europejskiego, Rady lub Komisji;
- d) podejmuje indywidualne decyzje w określonych przypadkach, o których mowa w art. [] **5 ust. 2, 2a i 2b – dotyczące warunków i metod odnoszących się do kodeksów sieci i wytycznych dotyczących sieci, w art. 5 ust. 3 – dotyczące przeglądu obszarów rynkowych, w art. 6 ust. 8 – dotyczące rozstrzygania sporów między organami regulacyjnymi, w art. 8 ust. 2 lit. a) – dotyczące konfiguracji regionów pracy systemu, w art. 10 ust. 1 – dotyczące propozycji w sprawie metod, obliczeń oraz specyfikacji technicznych związanych z oceną wystarczalności zasobów na poziomie europejskim i z transgranicznym udziałem w mechanizmach zdolności wytwórczych, w art. 10 ust. 2 – dotyczące metod związanych z [Risk Preparedness Regulation as proposed by COM(2106 862], w art. 11 – dotyczące decyzji w sprawie zwolnień, w art. 12 – dotyczące zadań związanych z infrastrukturą zgodnie z rozporządzeniem (UE) nr 347/2013 i w art. 13 – dotyczące zadań związanych z nadzorem rynku zgodnie z rozporządzeniami (UE) nr 1227/2011 i (UE) nr 1348/2014;**

- e) przedstawia Komisji niewiążące wytyczne ramowe („wytyczne ramowe”) zgodnie z art. 55 [recast Electricity Regulation as proposed by COM(2016) 861/2] oraz art. 6 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 715/2009⁹.

Artykuł 3

Zadania ogólne

Na wniosek Parlamentu Europejskiego, Rady lub Komisji lub z własnej inicjatywy Agencja może przedkładać Parlamentowi Europejskiemu, Radzie oraz Komisji opinię lub zalecenie w sprawie wszelkich kwestii związanych z celami, w jakich została ustanowiona.

Artykuł 4

Zadania Agencji dotyczące współpracy operatorów systemów przesyłowych oraz operatorów systemów dystrybucji energii elektrycznej

1. Agencja przedstawia Komisji opinię w sprawie projektu statutow, wykazu członków oraz projektu regulaminu wewnętrznego ENTSO energii elektrycznej zgodnie z art. 26 ust. 2 [OP: recast Electricity Regulation as proposed by COM(2016) 861/2] oraz ENTSO gazu zgodnie z art. 5 ust. 2 rozporządzenia (WE) nr 715/2009 **oraz organizacji OSD UE zgodnie z art. 50 ust. 2 [OP: recast Electricity Regulation as proposed by COM(2016) 861/2].**

⁹ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 715/2009 z dnia 13 lipca 2009 r. w sprawie warunków dostępu do sieci przesyłowych gazu ziemnego i uchylające rozporządzenie (WE) nr 1775/2005 (Dz.U. L 211 z 14.8.2009, s. 36).

2. Agencja monitoruje wykonywanie zadań ENTSO energii elektrycznej, zgodnie z art. 29 [OP: recast Electricity Regulation as proposed by COM(2016) 861/2], oraz ENTSO gazu, zgodnie z art. 9 rozporządzenia (WE) nr 715/2009 **oraz organizacji OSD UE zgodnie z art. 51 [OP: recast Electricity Regulation as proposed by COM(2016) 861/2].**
3. Agencja [] przedstawia opinię dla:
- a) ENTSO gazu, zgodnie z art. 8 ust. 2 rozporządzenia (WE) nr 715/2009 — dotyczącą kodeksów sieci; oraz
 - b) ENTSO energii elektrycznej, zgodnie z art. 29 ust. 2 akapit pierwszy [recast Electricity Regulation as proposed by COM(2016) 861/2], oraz ENTSO gazu, zgodnie z art. 9 ust. 2 akapit pierwszy rozporządzenia (WE) nr 715/2009 — dotyczącą projektu rocznego programu prac, projektu planu rozwoju sieci o zasięgu unijnym oraz innych odpowiednich dokumentów, o których mowa w art. 27 ust. 1 [recast Electricity Regulation as proposed by COM(2016) 861/2] oraz w art. 8 ust. 3 rozporządzenia (WE) nr 715/2009, z uwzględnieniem celów, jakimi są niedyskryminacja, skuteczna konkurencja oraz sprawne i bezpieczne funkcjonowanie rynków wewnętrznych energii elektrycznej i gazu ziemnego;
 - c) **organizacji OSD UE dotyczącą projektu rocznego programu prac oraz innych odpowiednich dokumentów, o których mowa w art. 51 ust. 2 [recast Electricity Regulation as proposed by COM(2016) 861/2], z uwzględnieniem celów, jakimi są niedyskryminacja, skuteczna konkurencja oraz sprawne i bezpieczne funkcjonowanie wewnętrznego rynku energii.**

4. Agencja, opierając się na faktach, przedstawia ENTSO energii elektrycznej, ENTSO gazu, Parlamentowi Europejskiemu, Radzie oraz Komisji należycie uzasadnioną opinię i zalecenia, jeżeli uzna, że projekt rocznego programu prac lub projekt planu rozwoju sieci o zasięgu unijnym przedłożony jej zgodnie z art. 29 ust. 2 akapit drugi [recast Electricity Regulation as proposed by COM(2016) 861/2] oraz art. 9 ust. 2 akapit drugi rozporządzenia (WE) nr 715/2009 nie przyczynia się do niedyskryminacji, skutecznej konkurencji oraz sprawnego funkcjonowania rynku lub wystarczającego poziomu wzajemnych połączeń transgranicznych z dostępem dla stron trzecich lub jest niezgodny z odpowiednimi przepisami [OP: recast Electricity Regulation as proposed by COM(2016) 861/2 and recast Electricity Directive as proposed by COM(2016) 864/2] lub dyrektywy 2009/73/WE oraz rozporządzenia (WE) nr 715/2009.

Artykuł 5

Zadania Agencji dotyczące opracowywania i wdrażania kodeksów sieci i wytycznych dotyczących sieci

1. Agencja uczestniczy w opracowywaniu kodeksów sieci zgodnie z art. 55 [recast Electricity Regulation as proposed by COM(2016) 861/2] oraz art. 6 rozporządzenia (WE) nr 715/2009, **a także wytycznych zgodnie z art. 57 ust. 7 [OP: recast Electricity Regulation as proposed by COM(2016) 861/2].** Agencja w szczególności:
- a) przedkłada Komisji niewiążące wytyczne ramowe, w przypadku gdy Komisja wystąpi do niej z takim wnioskiem zgodnie z art. 55 ust. 3 [recast Electricity Regulation as proposed by COM(2016) 861/2] lub art. 6 ust. 2 rozporządzenia (WE) nr 715/2009. Agencja dokonuje przeglądu niewiążących wytycznych ramowych i przedkłada je ponownie Komisji, w przypadku gdy Komisja wystąpi do niej z takim wnioskiem zgodnie z art. 55 ust. 6 [recast Electricity Regulation as proposed by COM(2016) 861/2] lub art. 6 ust. 4 rozporządzenia (WE) nr 715/2009;

- b) przedstawia ENTSO gazu uzasadnioną opinię dotyczącą kodeksu sieci, zgodnie z art. 6 ust. 7 rozporządzenia (WE) nr 715/2009;
- c) weryfikuje kodeks sieci zgodnie z art. 55 ust. 10 [*OP: recast Electricity Regulation as proposed by COM(2016) 861/2*]. W propozycji przedłożonej Komisji Agencja uwzględnia uwagi przekazane przez wszystkie zaangażowane strony w trakcie prac nad propozycją, którymi kieruje ENTSO energii elektrycznej lub organizacja OSD UE, oraz przeprowadza formalne konsultacje z właściwymi zainteresowanymi stronami w sprawie wersji, która ma zostać przedłożona Komisji. W związku z tym Agencja może, w stosownych przypadkach, wykorzystywać komitet ustanowiony na podstawie kodeksów sieci. Następnie Agencja przedkłada zmieniony kodeks sieci Komisji i **zdaje sprawę z wyników konsultacji**, zgodnie z art. 55 ust. 10 [*recast Electricity Regulation as proposed by COM(2016) 861/2*]. **Agencja przedkłada kodeks sieci Komisji** [] na podstawie art. 6 ust. 9 rozporządzenia (WE) nr 715/2009. W przypadku gdy ENTSO energii elektrycznej lub gazu lub organizacja OSD UE nie opracowały kodeksu sieci, Agencja przygotowuje i przedkłada projekt kodeksu sieci Komisji, w przypadku gdy Komisja wystąpi do niej z takim wnioskiem zgodnie z art. 55 ust. 11 [*recast Electricity Regulation as proposed by COM(2016) 861/2*] lub art. 6 ust. 10 rozporządzenia (WE) nr 715/2009;

- d) przedstawia Komisji należycie uzasadnioną opinię, zgodnie z art. 29 ust. 1 [recast Electricity Regulation as proposed by COM(2016) 861/2] lub art. 9 ust. 1 rozporządzenia (WE) nr 715/2009, w przypadku gdy ENTSO energii elektrycznej lub ENTSO gazu nie wdrożyła kodeksu sieci opracowanego zgodnie z art. 27 ust. 1 lit. a) [recast Electricity Regulation as proposed by COM(2016) 861/2] lub art. 8 ust. 2 rozporządzenia (WE) nr 715/2009 lub kodeksu sieci ustanowionego zgodnie z art. 55 ust. 2–11 [recast Electricity Regulation as proposed by COM(2016) 861/2] i art. 6 ust. 1–10 rozporządzenia (WE) nr 715/2009, który nie został jednak przyjęty przez Komisję zgodnie z art. 55 ust. 12 [recast Electricity Regulation as proposed by COM(2016) 861/2] i art. 6 ust. 11 rozporządzenia (WE) nr 715/2009;
- e) monitoruje i bada wdrażanie kodeksów sieci oraz wytycznych przyjętych przez Komisję zgodnie z art. 55 ust. 12 [recast Electricity Regulation as proposed by COM(2016) 861/2] i art. 6 ust. 11 rozporządzenia (WE) nr 715/2009, ich wpływ na harmonizację mających zastosowanie obowiązujących przepisów mających na celu ułatwianie integracji rynku, a także niedyskryminacji, skutecznej konkurencji oraz sprawnego funkcjonowania rynku, oraz przedkłada sprawozdanie Komisji.

2. W przypadku gdy akt ustawodawczy Unii przyjęty w zwykłej procedurze ustawodawczej lub kodeksy sieci i wytyczne dotyczące sieci przyjęte przed wejściem w życie niniejszego rozporządzenia lub przyjęte jako akty wykonawcze na podstawie art. 5 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 182/2011 [...] przewidują opracowanie propozycji dotyczących **wspólnych** warunków lub metod wdrażania tych kodeksów sieci i wytycznych dotyczących sieci, które to propozycje wymagają zatwierdzenia przez wszystkie organy regulacyjne [], te warunki lub metody są przedkładane Agencji do weryfikacji i są zatwierdzane przez radę organów regulacyjnych. [...] [] [...]
- 2a. W przypadku gdy akt ustawodawczy Unii przyjęty w zwykłej procedurze ustawodawczej lub kodeksy sieci i wytyczne dotyczące sieci przyjęte przed wejściem w życie niniejszego rozporządzenia lub przyjęte jako akty wykonawcze na podstawie art. 5 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 182/2011 [...] przewidują opracowanie propozycji dotyczących warunków lub metod wdrażania tych kodeksów sieci i wytycznych dotyczących sieci, które to propozycje wymagają zatwierdzenia przez wszystkie właściwe organy regulacyjne danego regionu, właściwe organy regulacyjne danego regionu muszą osiągnąć porozumienie jednomyślnie. O wspomnianych proponowanych warunkach lub metodach powiadamia się Agencję w ciągu jednego tygodnia od przedłożenia propozycji właściwym organom regulacyjnym. Organy regulacyjne mogą przekazać tę propozycję Agencji do zatwierdzenia na podstawie art. 6 ust. 8 lit. b) i dokonują tego na podstawie art. 6 ust. 8 lit. a), w przypadku gdy nie można podjąć decyzji jednomyślnie.

- 2b. **Dyrektor lub rada organów regulacyjnych mogą z własnej inicjatywy lub na wniosek co najmniej jednego z członków rady organów regulacyjnych [...] zobowiązać organy regulacyjne danego regionu do przekazania przedmiotowej propozycji Agencji do zatwierdzenia. Ogranicza się to do przypadków, gdy uzgodniona na szczeblu regionalnym propozycja miałaby konkretny wpływ na wewnętrzny rynek energii lub na bezpieczeństwo dostaw poza regionem.**
- 2c. **Przed zatwierdzeniem warunków lub metod na podstawie ust. 2, 2a i 2b organy regulacyjne lub, w zakresie swoich kompetencji, Agencja dokonują ich weryfikacji i w razie potrzeby wprowadzają w nich zmiany w porozumieniu z ENTSO energii elektrycznej lub organizacją OSD UE, aby zapewnić zgodność tych warunków lub metod z celem danego kodeksu sieci lub wytycznych dotyczących sieci i przyczynianie się przez nie do integracji rynku, niedyskryminacji, skutecznej konkurencji oraz prawidłowego funkcjonowania rynku.**

Decyzję o zatwierdzeniu Agencja podejmuje w terminie przewidzianym w odpowiednich kodeksach sieci i wytycznych dotyczących sieci. Bieg tego terminu rozpoczyna się w dniu następującym po powiadomieniu o propozycji.

3. **W kontekście przeglądu obszarów rynkowych, w przypadku gdy właściwe krajowe organy regulacyjne nie mogą podjąć jednomyślnej decyzji w sprawie propozycji operatora systemu przesyłowego, Agencja [] podejmuje decyzję w sprawie metody i założeń, które zostaną wykorzystane w procesie przeglądu obszarów rynkowych na podstawie art. 13 ust. 3 [recast Electricity Regulation as proposed by COM(2016) 861/2], a także wydaje opinię na podstawie art. 14 ust. 2a tego rozporządzenia.**
4. **Agencja monitoruje współpracę regionalną operatorów systemów przesyłowych, o której mowa w art. 31 [recast Electricity Regulation as proposed by COM(2016) 861/2] i w art. 12 rozporządzenia (WE) nr 715/2009, oraz uwzględnia rezultaty tej współpracy przy opracowywaniu opinii, zaleceń i decyzji.**

Artykuł 6

Zadania Agencji w odniesieniu do krajowych organów regulacyjnych

1. Agencja przyjmuje indywidualne decyzje w kwestiach technicznych, o ile takie decyzje są przewidziane w [OP: recast Electricity Directive as proposed by COM(2016) 864/2], w dyrektywie 2009/73/WE, w [OP: recast Electricity Regulation as proposed by COM(2016) 861/2] lub w rozporządzeniu (WE) nr 715/2009.
2. Agencja może, zgodnie ze swoim programem prac, na wniosek Komisji lub z własnej inicjatywy, wydawać zalecenia, aby wspierać organy regulacyjne i uczestników rynku w dzieleniu się dobrymi praktykami.
3. Agencja zapewnia ramy dla współpracy krajowych organów regulacyjnych. Agencja wspiera współpracę pomiędzy krajowymi organami regulacyjnymi oraz między organami regulacyjnymi na poziomie regionalnym i unijnym [], a także należycie uwzględnia rezultaty tej współpracy przy opracowywaniu opinii, zaleceń i decyzji. Jeżeli Agencja uzna, że niezbędne są wiążące przepisy dotyczące takiej współpracy, przedkłada Komisji odpowiednie zalecenia.
4. Na wniosek organu regulacyjnego lub Komisji Agencja przedstawia opartą na faktach opinię w sprawie zgodności decyzji podjętej przez organ regulacyjny z wytycznymi, o których mowa w [recast Electricity Directive as proposed by COM(2016) 864/2], w dyrektywie 2009/73/WE, w [recast Electricity Regulation as proposed by COM(2016) 861/2] lub w rozporządzeniu (WE) nr 715/2009 lub w innych odpowiednich przepisach tych dyrektyw lub rozporządzeń.
- 4a. Agencja przedstawia właściwemu organowi regulacyjnemu opinię na podstawie art. 14 ust. 2a [OP: recast Electricity Regulation as proposed by COM(2016) 861/2].**

5. W przypadku gdy krajowy organ regulacyjny nie zastosował się do opinii Agencji, o której mowa w ust. 4, w terminie czterech miesięcy od daty jej otrzymania, Agencja powiadamia o tym odpowiednio Komisję i państwo członkowskie, którego to dotyczy.
6. W przypadku gdy krajowy organ regulacyjny napotyka w określonym przypadku trudności w stosowaniu wytycznych, o których mowa w [recast Electricity Directive as proposed by COM(2016) 864/2], w dyrektywie 2009/73/WE, w [recast Electricity Regulation as proposed by COM(2016) 861/2] lub w rozporządzeniu (WE) nr 715/2009, może on zwrócić się do Agencji z wnioskiem o opinię. Agencja wydaje swoją opinię po konsultacji z Komisją, w terminie trzech miesięcy od otrzymania takiego wniosku.
7. []
8. **[] Agencja jest uprawniona do przyjmowania indywidualnych decyzji w odniesieniu do kwestii regulacyjnych [] mających wpływ na [] handel transgraniczny lub na transgraniczne bezpieczeństwo systemu, które to kwestie wymagają wspólnej decyzji co najmniej dwóch [] krajowych organów regulacyjnych, a takie uprawnienia zostały powierzone na podstawie [...] aktu ustawodawczego Unii przyjętego w zwykłej procedurze ustawodawczej [...] lub kodeksów sieci i wytycznych dotyczących sieci przyjętych przed wejściem w życie niniejszego rozporządzenia lub przyjętych jako akty wykonawcze na podstawie art. 5 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 182/2011 [],**
- a) w przypadku gdy właściwe krajowe organy regulacyjne nie były w stanie osiągnąć porozumienia w terminie sześciu miesięcy po przedłożeniu sprawy ostatniemu z tych organów regulacyjnych; lub
- b) na wspólny wniosek właściwych krajowych organów regulacyjnych.

Właściwe krajowe organy regulacyjne mogą zwrócić się wspólnie z wnioskiem o przedłużenie terminu, o którym mowa w lit. a), o okres nie dłuższy niż sześć miesięcy.

[]

8a. [...]

8b. **Podczas przygotowywania swojej decyzji na podstawie ust. 8 [...] Agencja konsultuje się z krajowymi organami regulacyjnymi i operatorami systemów przesyłowych, których to dotyczy, oraz jest informowana o propozycjach i uwagach wszystkich operatorów systemów przesyłowych, których to dotyczy.**

9. W przypadku gdy sprawa została przekazana Agencji zgodnie z ust. 8 [...], Agencja:
- a) wydaje decyzję w terminie sześciu miesięcy od daty przekazania sprawy; oraz
 - b) może w razie konieczności wydać decyzję tymczasową, aby zapewnić ochronę bezpieczeństwa dostaw lub bezpieczeństwa eksploatacyjnego danej infrastruktury.
10. W przypadku gdy kwestie regulacyjne, o których mowa w ust. 8 [...], obejmują zwolnienia w rozumieniu art. 59 [recast Electricity Regulation as proposed by COM(2016) 861/2] lub art. 36 dyrektywy 2009/73/WE, terminy przewidziane w niniejszym rozporządzeniu nie podlegają kumulacji z terminami przewidzianymi w tych przepisach.

Artykuł 7

[]

Artykuł 8

Zadania Agencji w odniesieniu do [] regionalnych koordynatorów bezpieczeństwa

1. Agencja, w ścisłej współpracy z krajowymi organami regulacyjnymi i ENTSO energii elektrycznej, monitoruje i analizuje działalność [] **regionalnych koordynatorów bezpieczeństwa**, uwzględniając sprawozdania przewidziane w [Article 43(4) recast Electricity Regulation as proposed by COM(2016) 861/2].
2. Aby wykonywać zadania, o których mowa w ust. 1, w skuteczny i sprawny sposób, Agencja w szczególności:

- a) podejmuje decyzje w sprawie konfiguracji regionów pracy systemu na podstawie art. 33 ust. 2 [recast Electricity Regulation as proposed by COM(2016) 861/2];
- b) w stosownych przypadkach zwraca się o informacje do [] **regionalnych koordynatorów bezpieczeństwa** na podstawie art. 43 [recast Electricity Regulation as proposed by COM(2016) 861/2];
- c) wydaje opinie i zalecenia skierowane do Komisji Europejskiej, Rady i Parlamentu Europejskiego;
- d) wydaje opinie i zalecenia skierowane do [] **regionalnych koordynatorów bezpieczeństwa**.

Artykuł 9

Zadania Agencji w odniesieniu do wyznaczonych operatorów rynku energii elektrycznej

Aby zapewnić sprawowanie przez wyznaczonych operatorów rynku energii elektrycznej ich funkcji określonych w [recast Electricity Regulation as proposed by COM(2016) 861/2] i w rozporządzeniu Komisji (UE) 2015/1222 z dnia 24 lipca 2015 r.¹⁰, Agencja:

- a) monitoruje postępy wyznaczonych operatorów rynku energii elektrycznej w ustanawianiu funkcji zgodnie z rozporządzeniem (UE) 2015/1222;
- b) wydaje zalecenia skierowane do Komisji zgodnie z art. 7 ust. 5 rozporządzenia (UE) 2015/1222;
- c) w stosownych przypadkach zwraca się o informacje do wyznaczonych operatorów rynku energii elektrycznej.

¹⁰ Rozporządzenie Komisji (UE) 2015/1222 z dnia 24 lipca 2015 r. ustanawiające wytyczne dotyczące alokacji zdolności przesyłowych i zarządzania ograniczeniami przesyłowymi (Dz.U. L 197 z 25.7.2015, s. 24–72).

Artykuł 10

Zadania Agencji dotyczące wystarczalności mocy wytwórczych i gotowości na wypadek zagrożeń

1. Agencja zatwierdza i w razie potrzeby zmienia:
 - a) propozycje dotyczące metod i obliczeń związanych z oceną wystarczalności zasobów na poziomie europejskim przeprowadzaną na podstawie art. 19 ust. 2, 3 i 5 [recast Electricity Regulation as proposed by COM(2016) 861/2];
 - b) propozycje dotyczące specyfikacji technicznych odnoszących się do transgranicznego udziału w mechanizmach zdolności wytwórczych na podstawie art. 21 ust. 10 [recast Electricity Regulation as proposed by COM(2016) 861/2].
- 1a. **Na wniosek Komisji Agencja wydaje opinię na temat oceny przeprowadzonej przez ENTSO energii elektrycznej a dotyczącej oceny wystarczalności zasobów na poziomie krajowym zgodnie z art. 18 ust. 3a [OP: recast Electricity Regulation as proposed by COM(2016) 861/2].**
2. Agencja zatwierdza i w razie potrzeby zmienia metody:
 - a) ustalania scenariuszy kryzysu elektroenergetycznego na poziomie regionalnym, opisanych w art. 5 [Risk Preparedness Regulation as proposed by COM(2016) 862];
 - b) dokonywania krótkoterminowych ocen wystarczalności opisanych w art. 8 [Risk Preparedness Regulation as proposed by COM(2016) 862].

Artykuł 11

Zadania Agencji dotyczące decyzji w sprawach zwolnień i certyfikacji

Agencja może podejmować decyzje o zwolnieniach, zgodnie z art. 59 ust. 5 [recast Electricity Regulation as proposed by COM(2016) 861/2]. Agencja może również podejmować decyzje o zwolnieniach zgodnie z art. 36 ust. 4 dyrektywy 2009/73/WE, w przypadku gdy dana infrastruktura znajduje się na terytorium co najmniej dwóch państw członkowskich.

Artykuł 12

Zadania Agencji dotyczące infrastruktury

W odniesieniu do transeuropejskiej infrastruktury energetycznej Agencja, w ścisłej współpracy z organami regulacyjnymi i ENTSO:

- a) monitoruje postępy w realizacji projektów mających na celu stworzenie nowej zdolności połączeń wzajemnych;
- b) monitoruje wdrażanie planów rozwoju sieci o zasięgu unijnym. Jeżeli stwierdzi niespójność między tymi planami a ich wdrażaniem, Agencja bada przyczyny tej niespójności i wydaje zalecenia dla operatorów systemów przesyłowych, krajowych organów regulacyjnych lub innych właściwych organów, których to dotyczy, w celu realizacji inwestycji zgodnie z planami rozwoju sieci o zasięgu unijnym;
- c) wypełnia obowiązki określone w art. 5, 11 [] i 13 rozporządzenia (UE) nr 347/2013;
- d) **podejmuje decyzje na podstawie art. 12 ust. 6 rozporządzenia (UE) nr 347/2013.**

Artykuł 13

Zadania Agencji dotyczące integralności i przejrzystości rynku hurtowego

W celu skutecznego monitorowania integralności i przejrzystości rynku hurtowego Agencja, w ścisłej współpracy z organami regulacyjnymi i innymi organami krajowymi:

- a) monitoruje rynki hurtowe, gromadzi dane i tworzy europejski rejestr uczestników rynku zgodnie z art. 7–9 rozporządzenia (UE) nr 1227/2011¹¹;
- b) wydaje zalecenia dla Komisji zgodnie z art. 7 rozporządzenia (UE) nr 1227/2011;
- c) koordynuje dochodzenia na podstawie art. 16 ust. 4 rozporządzenia (UE) nr 1227/2011;
- ca) ustanawia mechanizmy wymiany informacji, które otrzymuje, i zapewnia dostęp do tych mechanizmów zgodnie z art. 10 rozporządzenia (UE) 1227/2011.**

¹¹ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1227/2011 z dnia 25 października 2011 r. w sprawie integralności i przejrzystości hurtowego rynku energii (Dz.U. L 326 z 8.12.2011, s. 1–16).

Artykuł 14

Zlecanie nowych zadań Agencji

Agencji można przydzielić dodatkowe zadania [] **nieobejmujące uprawnień decyzyjnych** w okolicznościach wyraźnie określonych przez Komisję w wytycznych przyjętych zgodnie z art. 57 [recast Electricity Regulation as proposed by COM(2016) 861/2] lub art. 23 rozporządzenia (WE) nr 715/2009 oraz w kwestiach związanych z celami, w jakich Agencja została ustanowiona.

Artykuł 15

Konsultacje i przejrzystość

1. W ramach wykonywania swoich zadań, w szczególności w ramach procesu opracowywania wytycznych ramowych zgodnie z art. 55 [recast Electricity Regulation as proposed by COM(2016) 861/2] lub art. 6 rozporządzenia (WE) nr 715/2009, oraz w ramach procesu proponowania zmian kodeksów sieci na podstawie art. 56 [recast Electricity Regulation as proposed by COM(2016) 861/2] lub art. 7 rozporządzenia (WE) nr 715/2009 Agencja prowadzi na wczesnym etapie szerokie konsultacje z uczestnikami rynku, operatorami systemów przesyłowych, konsumentami, użytkownikami końcowymi oraz, w stosownych przypadkach, z organami ochrony konkurencji, bez uszczerbku dla ich odnośnych kompetencji, w otwarty i przejrzysty sposób, w szczególności gdy jej zadania dotyczą operatorów systemów przesyłowych.

2. Agencja zapewnia, aby w stosownych przypadkach społeczeństwo oraz inne zainteresowane strony otrzymywały obiektywne, wiarygodne i łatwo dostępne informacje, w szczególności w odniesieniu do wyników jej pracy.

Wszystkie dokumenty i protokoły posiedzeń konsultacyjnych prowadzonych w trakcie opracowywania wytycznych ramowych zgodnie z art. 55 [recast Electricity Regulation as proposed by COM(2016) 861/2] lub art. 6 rozporządzenia (WE) nr 715/2009 albo w trakcie dokonywania zmian kodeksów sieci, o których mowa w ust. 1, podawane są do wiadomości publicznej.

3. Przed przyjęciem wytycznych ramowych albo przed zaproponowaniem zmian kodeksów sieci, o których mowa w ust. 1, Agencja wskazuje, w jaki sposób uwzględniono uwagi otrzymane podczas konsultacji oraz — w przypadku nieuwzględnienia uwag — podaje jego przyczyny.
4. Agencja podaje do wiadomości publicznej na swojej własnej stronie internetowej przynajmniej porządek obrad, dokumenty bazowe oraz, w stosownych przypadkach, protokoły posiedzeń rady administracyjnej, rady organów regulacyjnych oraz komisji odwoławczej.

Artykuł 15a

1. **Przed podjęciem decyzji przewidzianych w niniejszym rozporządzeniu Agencja informuje każdego wskazanego adresata danej decyzji o zamiarze jej podjęcia, wyznaczając termin, w którym adresat ten może wyrazić swoją opinię w tej sprawie, w pełni uwzględniając jej pilny charakter, złożoność i potencjalne skutki.**
2. **Decyzje podejmowane przez Agencję zawierają uzasadnienie, tak by możliwe było odwołanie się co do ich istoty.**

3. **Adresaci decyzji Agencji są informowani o środkach odwoławczych przysługujących im na mocy niniejszego rozporządzenia.**
4. **Agencja przyjmuje i publikuje odpowiedni, proporcjonalny regulamin dotyczący wszystkich zadań Agencji na podstawie rozdziału I. Regulamin wyznacza przynajmniej standardy określone w ust. 1–3 i zapewnia przejrzysty i racjonalny proces podejmowania decyzji gwarantujący podstawowe prawa proceduralne w oparciu o praworządność.**

Artykuł 16

Monitorowanie i sprawozdawczość dotyczące sektorów energii elektrycznej i gazu ziemnego

1. Agencja, w bliskiej współpracy z Komisją, państwami członkowskimi i właściwymi organami krajowymi, w tym z krajowymi organami regulacyjnymi, oraz bez uszczerbku dla uprawnień organów ochrony konkurencji, monitoruje rynki hurtowe i detaliczne energii elektrycznej i gazu ziemnego, a w szczególności ceny detaliczne energii elektrycznej i gazu, przestrzeganie praw konsumentów określonych w [recast Electricity Directive as proposed by COM(2016) 864/2] i w dyrektywie 2009/73/WE, dostęp do sieci, w tym dostęp do energii elektrycznej wytworzonej z odnawialnych źródeł energii, potencjalne bariery dla obrotu transgranicznego, interwencje państwa uniemożliwiające odzwierciedlanie w cenach faktycznych niedoborów, **takie jak ograniczenia cenowe określone w art. 9 [OP: recast Electricity Directive as proposed by COM(2016) 864/2]**, oraz działania państw członkowskich w zakresie bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej w oparciu o wyniki oceny wystarczalności zasobów na poziomie europejskim, o której mowa w art. 19 [recast Electricity Regulation], ze szczególnym uwzględnieniem oceny ex post, o której mowa w art. 16 [Risk Preparedness Regulation as proposed by COM(2016) 862].

2. Agencja publikuje co roku sprawozdanie w sprawie wyników monitorowania, o którym mowa w ust. 1. W sprawozdaniu tym Agencja wskazuje wszelkie przeszkody w dokończeniu budowy rynków wewnętrznych energii elektrycznej i gazu ziemnego.
3. Publikując swoje roczne sprawozdanie, Agencja może przedstawić Parlamentowi Europejskiemu i Komisji opinię w sprawie ewentualnych środków likwidacji przeszkód, o których mowa w ust. 2.
- 3a. **Agencja może wydawać sprawozdanie w sprawie najlepszych praktyk dotyczących taryf na podstawie art. 16 ust. 9 [OP: recast Electricity Regulation as proposed by COM(2016) 861/2].**
- 3b. **Agencja może zwracać się do krajowych organów regulacyjnych, ENTSO energii elektrycznej, ENTSO gazu, regionalnych koordynatorów bezpieczeństwa, organizacji OSD UE i wyznaczonych operatorów rynku energii elektrycznej o dostarczenie wszelkich odpowiednich informacji koniecznych do prowadzenia monitorowania na podstawie niniejszego artykułu.**

ROZDZIAŁ II

ORGANIZACJA AGENCJI

Artykuł 17

Status prawny

1. Agencja jest organem Unii i posiada osobowość prawną.
2. W każdym z państw członkowskich Agencja posiada zdolność prawną i zdolność do czynności prawnych o najszerszym zakresie przyznanym przez prawo krajowe osobom prawnym. Agencja może w szczególności nabywać lub zbywać mienie ruchome i nieruchome oraz być stroną w postępowaniach sądowych.
3. Agencję reprezentuje jej dyrektor.
4. Siedzibą Agencji jest Lublana w Słowenii.

II

Artykuł 18

Struktura administracyjna i struktura zarządzania

W skład Agencji wchodzi:

- a) rada administracyjna, która wykonuje zadania określone w art. 20;
- b) rada organów regulacyjnych, która wykonuje zadania określone w art. 23;

- c) dyrektor, który wykonuje zadania określone w art. 25; oraz
- d) komisja odwoławcza, która wykonuje zadania określone w art. 29.

Artykuł 19

Skład rady administracyjnej

1. W skład rady administracyjnej wchodzi dziewięciu członków. Każdy członek ma zastępcę. Komisja powołuje dwóch członków i ich zastępców, Parlament Europejski — dwóch członków i ich zastępców, a Rada — pięciu członków i ich zastępców. Żaden z posłów do Parlamentu Europejskiego nie może być członkiem rady administracyjnej.
2. Kadencja członków rady administracyjnej i ich zastępców trwa cztery lata i jest jednokrotnie odnawialna. W przypadku pierwszego mandatu kadencja połowy członków rady administracyjnej i ich zastępców wynosi sześć lat.
3. Rada administracyjna wybiera większością dwóch trzecich głosów spośród swoich członków przewodniczącego i zastępcę przewodniczącego. Jeżeli przewodniczący nie może pełnić swoich obowiązków, zastępuje go automatycznie zastępca przewodniczącego. Kadencja przewodniczącego i zastępcy przewodniczącego trwa dwa lata i jest jednokrotnie odnawialna. Kadencja przewodniczącego i zastępcy przewodniczącego wygasa jednakże, gdy przestają być członkami rady administracyjnej.

4. Posiedzenia rady administracyjnej zwołuje jej przewodniczący. Przewodniczący rady organów regulacyjnych, lub osoba wyznaczona w tym celu przez radę organów regulacyjnych, oraz dyrektor biorą udział w obradach bez prawa głosu, o ile rada administracyjna nie postanowi inaczej w odniesieniu do dyrektora. Rada administracyjna zbiera się co najmniej dwa razy w roku na sesji zwyczajnej. Rada administracyjna zbiera się również z inicjatywy przewodniczącego, na wniosek Komisji lub na wniosek co najmniej jednej trzeciej jej członków. Rada administracyjna może zaprosić na swoje posiedzenie w charakterze obserwatora każdą osobę, której opinia może być istotna. Członkowie rady administracyjnej mogą korzystać z pomocy doradców lub ekspertów, z zastrzeżeniem przepisów jej regulaminu wewnętrznego. Usługi sekretariatu na rzecz rady administracyjnej świadczy Agencja.
5. Rada administracyjna przyjmuje decyzje zwykłą większością głosów obecnych członków, chyba że niniejsze rozporządzenie stanowi inaczej. Każdy członek lub jego zastępca dysponuje jednym głosem.
6. Regulamin wewnętrzny określa w sposób bardziej szczegółowy:
 - a) procedurę głosowania, w szczególności warunki, na jakich jeden z członków może działać w imieniu innego członka, a także, w odpowiednich przypadkach, zasady dotyczące kworum; oraz
 - b) procedurę rotacji stosowaną przy odnawianiu kadencji członków rady administracyjnej powoływanych przez Radę, tak aby zapewnić zrównoważoną reprezentację państw członkowskich na przestrzeni czasu.
7. Członek rady administracyjnej nie może być członkiem rady organów regulacyjnych.

8. **Bez uszczerbku dla roli członków powołanych przez Komisję Europejską**, członkowie rady administracyjnej zobowiązują się działać w sposób niezależny i obiektywny w interesie publicznym **oraz nie zwracać się o instrukcje polityczne ani ich nie przyjmować**. W tym celu każdy z członków składa pisemne oświadczenie finansowe i pisemne oświadczenie dotyczące interesów, w których wskazuje na brak jakichkolwiek interesów, które mogłyby zostać uznane za zagrożenie dla jego niezależności, lub na jakiekolwiek bezpośrednio lub pośrednio interesy, które mogłyby zostać uznane za zagrożenie dla jego niezależności. Oświadczenia takie corocznie podawane są do publicznej wiadomości.

Artykuł 20

Funkcje rady administracyjnej

1. Rada administracyjna:
 - a) po konsultacji z radą organów regulacyjnych i uzyskaniu jej pozytywnej opinii zgodnie z art. 23 ust. 5 lit. b), powołuje dyrektora zgodnie z art. 24 ust. 2 i w stosownych przypadkach przedłuża jego kadencję lub odwołuje go ze stanowiska;
 - b) powołuje oficjalnie członków rady organów regulacyjnych zgodnie z art. 22 ust. 1;
 - c) powołuje oficjalnie członków komisji odwoławczej zgodnie z art. 26 ust. 2;
 - d) zapewnia, aby Agencja wypełniała swoją misję i wykonywała powierzone jej zadania zgodnie z niniejszym rozporządzeniem;

- e) przyjmuje każdego roku **do dnia 31 stycznia** projekt dokumentu programowego, o którym mowa w art. 21, **oraz przekazuje go Komisji, Parlamentowi Europejskiemu i Radzie**. Po uzyskaniu opinii Komisji i **nawiązując do programowania wieloletniego po konsultacji z Parlamentem Europejskim** [] oraz po zatwierdzeniu przez radę organów regulacyjnych zgodnie z art. 23 ust. 5 lit. c), przyjmuje dokument programowy Agencji większością dwóch trzecich głosów członków oraz przekazuje go Parlamentowi Europejskiemu, Radzie i Komisji **do dnia 31 października**. Dokument programowy [] podawany jest do publicznej wiadomości;
- f) przyjmuje większością dwóch trzecich głosów budżet roczny Agencji oraz wykonuje swoje pozostałe funkcje budżetowe zgodnie z art. 31–35;
- g) po otrzymaniu zgody Komisji podejmuje decyzję o ewentualnym przyjęciu wszelkich zapisów, darowizn lub dotacji z innych źródeł unijnych albo wszelkich dobrowolnych wkładów wnoszonych przez państwa członkowskie lub przez organy regulacyjne. W opinii rady administracyjnej wydanej na podstawie art. 35 ust. 5 wyraźnie wskazane są źródła finansowania określone w niniejszej literze;
- h) w porozumieniu z radą organów regulacyjnych sprawuje władzę dyscyplinarną nad dyrektorem. Ponadto, zgodnie z ust. 2, wykonuje w odniesieniu do pracowników Agencji uprawnienia powierzone na mocy regulaminu pracowniczego organowi powołującemu, a na mocy warunków zatrudnienia innych pracowników – organowi uprawnionemu do zawierania umów o pracę;
- i) opracowuje przepisy wykonawcze Agencji w celu nadania skuteczności regulaminowi pracowniczemu i warunkom zatrudnienia innych pracowników zgodnie z art. 110 regulaminu pracowniczego na podstawie art. 39;
- j) przyjmuje praktyczne środki dotyczące prawa dostępu do dokumentów Agencji zgodnie z art. 41;

- k) przyjmuje i publikuje roczne sprawozdanie z działalności Agencji, w oparciu o projekt rocznego sprawozdania, o którym mowa w art. 25 lit. h), oraz przekazuje to sprawozdanie Parlamentowi Europejskiemu, Radzie, Komisji i Trybunałowi Obrachunkowemu do dnia 1 lipca każdego roku. Roczne sprawozdanie z działalności Agencji zawiera odrębny rozdział, zatwierdzony przez radę organów regulacyjnych, dotyczący działalności regulacyjnej Agencji w tymże roku;
- l) uchwała i publikuje swój własny regulamin wewnętrzny;
- m) przyjmuje przepisy finansowe mające zastosowanie wobec Agencji zgodnie z art. 36;
- n) przyjmuje strategię zwalczania nadużyć finansowych, proporcjonalną do zagrożeń istniejących w tym zakresie i uwzględniającą koszty i korzyści wynikające ze środków, jakie mają być wdrożone;
- o) przyjmuje przepisy, których celem jest zapobieganie konfliktom interesów i zarządzanie nimi, w odniesieniu do swoich członków oraz członków komisji odwoławczej;
- p) przyjmuje i regularnie aktualizuje plany komunikacji i rozpowszechniania, o których mowa w art. 41;
- q) mianuje księgowego, z zastrzeżeniem regulaminu pracowniczego i warunków zatrudnienia innych pracowników, który jest całkowicie niezależny w wykonywaniu swoich obowiązków;
- r) zapewnia podjęcie odpowiednich działań następnych w związku z ustaleniami i zaleceniami wynikającymi ze sprawozdań i ocen z kontroli wewnętrznej lub zewnętrznej oraz z dochodzeń prowadzonych przez Europejski Urząd ds. Zwalczania Nadużyć Finansowych („OLAF”);
- s) zatwierdza wnioski z ustaleń roboczych zgodnie z art. 43;

t) **po rozważeniu opinii dyrektora zgodnie z art. 25 ust. b) i po konsultacji z radą organów regulacyjnych i uzyskaniu jej pozytywnej opinii zgodnie z art. 23 ust. 5 lit. da), przyjmuje i publikuje odpowiedni i proporcjonalny regulamin dotyczący wszystkich zadań Agencji na podstawie rozdziału I, które nie są objęte regulaminem na podstawie art. 20 ust. 1 lit. l), art. 23 ust. 2, art. 26 ust. 3 ani art. 30 ust. 3. Regulamin zapewnia zwłaszcza przejrzysty i racjonalny proces podejmowania decyzji gwarantujący podstawowe prawa proceduralne w oparciu o praworządność, w szczególności prawo do bycia wysłuchanym, prawo dostępu do dokumentów oraz obowiązek uzasadnienia.**

2. Rada administracyjna przyjmuje, zgodnie z art. 110 regulaminu pracowniczego, decyzję na podstawie art. 2 ust. 1 regulaminu pracowniczego i art. 6 warunków zatrudnienia innych pracowników w sprawie przekazania dyrektorowi uprawnień odpowiedniego organu powołującego i określenia warunków, na jakich to przekazanie uprawnień można zawiesić. Dyrektor jest uprawniony do dalszego przekazania tych uprawnień.
3. Jeżeli wymagają tego szczególne okoliczności, rada administracyjna może w drodze decyzji tymczasowo zawiesić przekazanie uprawnień organu powołującego dyrektorowi i dalsze przekazanie takich uprawnień przez dyrektora oraz wykonywać je samodzielnie lub przekazać je jednemu ze swoich członków albo członkowi personelu innemu niż dyrektor.

Programowanie roczne i wieloletnie

1. Rada administracyjna przyjmuje co roku **projekt** dokumentu programowego zawierający programowanie wieloletnie i roczne („**jednolity dokument programowy**”) **zgodnie z art. 32 rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) nr 1271/2013**, na podstawie projektu przedstawionego przez dyrektora. **Rada administracyjna przyjmuje dokument programowy**, uwzględniając opinię Komisji, **po uzyskaniu zatwierdzenia rady organów regulacyjnych w odniesieniu do rocznego programu prac**, i nawiązując do programowania wieloletniego po konsultacji z Parlamentem Europejskim. Dokument ten rada administracyjna przekazuje Parlamentowi Europejskiemu, Radzie i Komisji nie później niż dnia 31 [] **października** każdego roku.

Dokument programowy staje się definitywny po ostatecznym przyjęciu budżetu ogólnego i w razie potrzeby zostaje odpowiednio dostosowany.

2. Roczny program prac zawiera szczegółowe cele i spodziewane wyniki, łącznie ze wskaźnikami skuteczności działania. Zawiera on również opis działań, jakie mają zostać sfinansowane, oraz wskazanie środków finansowych i zasobów ludzkich przydzielonych do każdego działania, **w tym odniesienie do grup roboczych Agencji, które mają wносить wkład w redagowanie stosownych dokumentów**, zgodnie z zasadami budżetu zadaniowego i zarządzania kosztami działań. Roczny program prac musi być spójny z wieloletnim programem prac, o którym mowa w ust. 4. Wskazuje się w nim wyraźnie zadania, które zostały dodane, zmienione lub skreślone w porównaniu z poprzednim rokiem budżetowym. []

3. Rada administracyjna zmienia przyjęty roczny program prac, gdy Agencji zostaje przydzielone nowe zadanie.

Wszelkie istotne zmiany w rocznym programie prac przyjmuje się, stosując tę samą procedurę, którą ustanowiono dla pierwotnego rocznego programu prac. Rada administracyjna może przekazać dyrektorowi uprawnienie do wprowadzania zmian innych niż istotne w rocznym programie prac.

4. W wieloletnim programie prac określa się ogólne założenia strategiczne obejmujące cele, spodziewane wyniki i wskaźniki skuteczności działania. Określa się w nim również programowanie w zakresie zasobów, w tym budżetu wieloletniego i personelu.

Programowanie w zakresie zasobów jest aktualizowane co roku. Założenia strategiczne są uaktualniane w miarę potrzeb, w szczególności celem uwzględnienia wyników oceny, o której mowa w art. 45.

Artykuł 22

Skład rady organów regulacyjnych

1. W skład rady organów regulacyjnych wchodzi:
 - a) wysocy rangą przedstawiciele organów regulacyjnych, zgodnie z art. 57 ust. 1 [Recast Electricity Directive] i art. 39 ust. 1 dyrektywy 2009/73/WE, oraz po jednym zastępcy z każdego państwa członkowskiego spośród aktualnego wyższego rangą personelu tych organów, przy czym jedni i drudzy są mianowani przez krajowy organ regulacyjny;

b) jeden przedstawiciel Komisji, któremu nie przysługuje prawo głosu.

Do rady organów regulacyjnych dopuszcza się tylko po jednym przedstawicielu krajowego organu regulacyjnego z każdego państwa członkowskiego.

Każdy krajowy organ regulacyjny odpowiedzialny jest za powołanie zastępcy członka spośród aktualnego personelu krajowego organu regulacyjnego.

2. Rada organów regulacyjnych wybiera spośród swoich członków przewodniczącego i zastępcę przewodniczącego. Jeżeli przewodniczący nie może pełnić swoich obowiązków, zastępuje go zastępca przewodniczącego. Kadencja przewodniczącego i zastępcy przewodniczącego trwa dwa i pół roku i jest odnawialna. W każdym wypadku kadencja przewodniczącego i zastępcy przewodniczącego wygasa jednakże, gdy przestaną być członkami rady organów regulacyjnych.

Artykuł 23

Funkcje rady organów regulacyjnych

1. Rada organów regulacyjnych stanowi [] większością [] **dwóch trzecich** głosów obecnych członków, a każdemu członkowi przysługuje jeden głos, **w tym we wszystkich przypadkach, o których mowa w ust. 5 []**.
2. Rada organów regulacyjnych uchwała i publikuje swój regulamin wewnętrzny, który określa w sposób bardziej szczegółowy procedurę głosowania, w szczególności warunki, na jakich jeden z członków może działać w imieniu innego członka, a także w stosownych przypadkach zasady dotyczące kworum. W regulaminie wewnętrznym mogą zostać przewidziane określone metody pracy stosowane przy rozpatrywaniu kwestii wynikających w kontekście inicjatyw w zakresie współpracy regionalnej.

3. Podczas wykonywania zadań powierzonych jej na mocy niniejszego rozporządzenia i bez uszczerbku dla działań jej członków w imieniu ich odnośnych organów regulacyjnych, rada organów regulacyjnych działa niezależnie i nie zwraca się o instrukcje do rządu żadnego z państw członkowskich, do Komisji ani do innego podmiotu publicznego lub prywatnego, ani nie przyjmuje takich instrukcji.
4. Usługi sekretariatu na rzecz rady organów regulacyjnych świadczy Agencja.
5. Rada organów regulacyjnych:
 - a) przedstawia dyrektorowi opinie¹² i **poprawki do** proponowanych tekstów dotyczące **wszystkich dokumentów zawierających []** opinie, zalecenia i decyzje, o których mowa w art. 3–11, art. 12 lit. c), art. 13 lit. a)–c) [], art. 14, art. 16 ust. 3a, art. 30 i 43, których przyjęcie jest rozpatrywane. Ponadto rada organów regulacyjnych wydaje dyrektorowi i **grupom roboczym Agencji**, w zakresie swoich kompetencji, **[] opinie i udziela wskazówek** dotyczących wykonywania zadań [], z wyjątkiem zadań wykonywanych na podstawie rozporządzenia (UE) nr 1227/2011¹³.
 - b) wydaje opinię dla rady administracyjnej dotyczącą kandydata, który ma zostać powołany na stanowisko dyrektora zgodnie z art. 20 ust. 1 lit. a) i art. 24 ust. 2;

¹² Aby uspokoić krajowe organy regulacyjne i zapewnić im odpowiedni czas na przygotowanie swoich opinii, proponuje się, by zmieniony art. 25 przewidywał m.in., że dyrektor powinien konsultować się z radą organów regulacyjnych z kilkutygodniowym wyprzedzeniem.

¹³ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1227/2011 z dnia 25 października 2011 r. w sprawie integralności i przejrzystości hurtowego rynku energii (Dz.U. L 326 z 8.12.2011, s. 1).

- c) zatwierdza **projekt wieloletniego i rocznego dokumentu programowego Agencji zaproponowany przez dyrektora oraz** program prac Agencji na nadchodzący rok, zgodnie z art. 20 ust. 1 lit. e) i art. 25 lit. f) oraz zgodnie ze wstępnym projektem preliminarza uchwalonym zgodnie z art. 33 ust. 1–3, oraz przedkłada go radzie administracyjnej do przyjęcia przed dniem [] **30 września** każdego roku;
 - d) zatwierdza odrębny rozdział sprawozdania rocznego dotyczący działalności regulacyjnej, zgodnie z art. 20 ust. 1 lit. k) i art. 25 lit. h);
 - da) **przedstawia radzie administracyjnej opinię w sprawie regulaminu na podstawie art. 20 ust. 1 lit. t);**
 - db) **przedstawia radzie administracyjnej opinię w sprawie planów komunikacji i rozpowszechniania, o których mowa w art. 41, oraz w sprawie regulaminu dotyczącego stosunków z krajami trzecimi lub organizacjami międzynarodowymi, o których mowa w art. 43.**
6. Parlament Europejski może wezwać przewodniczącego rady organów regulacyjnych lub jego zastępcę, przy jednoczesnym pełnym poszanowaniu ich niezależności, do złożenia oświadczenia przed swoją właściwą komisją oraz do udzielenia odpowiedzi na pytania członków tej komisji.

Artykuł 24

Dyrektor

1. Agencją zarządza dyrektor, który działa zgodnie ze wskazówkami, o których mowa w art. 23 ust. 5 lit. a), oraz — w przypadkach przewidzianych w niniejszym rozporządzeniu — zgodnie z opiniami rady organów regulacyjnych. Bez uszczerbku dla odnośnych funkcji rady administracyjnej i rady organów regulacyjnych w odniesieniu do zadań dyrektora, dyrektor nie zwraca się o instrukcje do rządu żadnego z państw członkowskich, do instytucji unijnych ani do jakichkolwiek innych podmiotów lub osób publicznych lub prywatnych, ani nie przyjmuje takich instrukcji. Dyrektor odpowiada przed radą administracyjną. Dyrektor może uczestniczyć w posiedzeniach rady organów regulacyjnych w charakterze obserwatora.
2. Dyrektor powoływany jest przez radę administracyjną, po uzyskaniu pozytywnej opinii rady organów regulacyjnych, na podstawie osiągnięć, a także umiejętności i doświadczenia istotnych dla sektora energetycznego, z listy co najmniej trzech kandydatów zaproponowanych przez Komisję po przeprowadzeniu otwartej i przejrzystej procedury naboru. Przed mianowaniem kandydat wybrany przez radę administracyjną może zostać wezwany do złożenia oświadczenia przed właściwą komisją Parlamentu Europejskiego i do udzielenia odpowiedzi na pytania członków tej komisji. Do celów zawarcia umowy z dyrektorem Agencję reprezentuje przewodniczący rady administracyjnej.
3. Kadencja dyrektora trwa pięć lat. W okresie dziewięciu miesięcy poprzedzających koniec kadencji Komisja przeprowadza ocenę. W ocenie tej Komisja bada w szczególności:
 - a) wykonywanie obowiązków przez dyrektora;
 - b) zadania i potrzeby Agencji w kolejnych latach.

4. Rada administracyjna, działając na wniosek Komisji, po konsultacji oraz uwzględnieniu w jak najwyższym stopniu oceny oraz opinii rady organów regulacyjnych dotyczącej tej oceny, może jednokrotnie przedłużyć kadencję dyrektora o nie więcej niż pięć lat, jedynie w przypadkach, gdy jest to uzasadnione zadaniami i potrzebami Agencji. Dyrektor, którego kadencja została przedłużona, nie może uczestniczyć w kolejnej procedurze naboru na to samo stanowisko z końcem przedłużonej kadencji.
5. Rada administracyjna informuje Parlament Europejski o swoim zamiarze przedłużenia kadencji dyrektora. W okresie jednego miesiąca poprzedzającego przedłużenie kadencji dyrektor może zostać wezwany do złożenia oświadczenia przed właściwą komisją Parlamentu Europejskiego i do udzielenia odpowiedzi na pytania członków tej komisji.
6. Jeżeli kadencja dyrektora nie jest przedłużona, dyrektor pełni swoje funkcje do czasu mianowania jego następcy.
7. Dyrektor może zostać odwołany ze stanowiska tylko na podstawie decyzji rady administracyjnej, po uzyskaniu pozytywnej opinii rady organów regulacyjnych. Rada administracyjna podejmuje tę decyzję większością dwóch trzecich głosów swoich członków.
8. Parlament Europejski i Rada mogą wezwać dyrektora do przedłożenia sprawozdania z wykonania jego obowiązków. Parlament Europejski może również wezwać dyrektora do złożenia oświadczenia przed swoją właściwą komisją oraz do udzielenia odpowiedzi na pytania członków tej komisji.

Zadania dyrektora

Dyrektor:

- a) jest przedstawicielem prawnym Agencji i odpowiada za bieżące zarządzanie nią;
- b) przygotowuje prace rady administracyjnej. Dyrektor uczestniczy, bez prawa głosu, w pracach rady administracyjnej. Dyrektor jest odpowiedzialny za wykonanie decyzji przyjętych przez radę administracyjną;
- c) sporządza, **konsultuje**, przyjmuje i publikuje opinie, zalecenia i decyzje. Opinie, zalecenia i decyzje, o których mowa w art. 3–11, **art. 12 lit. c), art. 13 lit. a)–c), []**, art. 14, **art. 16 ust. 3a, art. 30 i 43**, są przyjmowane wyłącznie **[] po uzyskaniu pozytywnej opinii rady organów regulacyjnych. Przed przedłożeniem projektów zaleceń, opinii lub decyzji pod głosowanie rady organów regulacyjnych dyrektor przekazuje te projekty zaleceń, opinii lub [...] decyzji odpowiednim grupom roboczym. Dyrektor:**
 - (i) **uwzględnia uwagi i poprawki rady organów regulacyjnych;**
 - (ii) **może wycofywać przedłożone projekty opinii, zaleceń i decyzji pod warunkiem przedstawienia należytego uzasadnienia na piśmie w przypadku braku porozumienia co do poprawek przedłożonych przez radę organów regulacyjnych;**
- d) jest odpowiedzialny za wykonanie rocznego programu prac Agencji pod kierownictwem rady organów regulacyjnych i pod kontrolą administracyjną rady administracyjnej;
- e) stosuje wszelkie niezbędne środki, w szczególności przyjmuje wewnętrzne instrukcje administracyjne oraz publikuje komunikaty, w celu zapewnienia funkcjonowania Agencji zgodnie z niniejszym rozporządzeniem;

- f) każdego roku przygotowuje projekt **dokumentu** programowego Agencji, **zawierającego wieloletnie programowanie oraz roczny program prac** na nadchodzący rok **zgodnie z art. 21**. Po przyjęciu projektu przez radę administracyjną **dyrektor** [] do dnia 31 [] **października** każdego roku przedkłada ów projekt radzie organów regulacyjnych, **Radzie**, Parlamentowi Europejskiemu i Komisji. Dyrektor jest odpowiedzialny za wdrożenie dokumentu programowego i złożenie radzie administracyjnej sprawozdania z jego wdrożenia;
- g) sporządza wstępny projekt preliminarza Agencji na podstawie art. 33 ust. 1 i wykonuje budżet Agencji zgodnie z art. 34 i 35;
- h) przygotowuje co roku i przedkłada radzie administracyjnej projekt sprawozdania rocznego zawierającego rozdział dotyczący działalności regulacyjnej Agencji oraz rozdział dotyczący spraw finansowych i administracyjnych;
- i) przygotowuje plan działań wynikający z wniosków ze sprawozdań i ocen z kontroli wewnętrznej lub zewnętrznej oraz z dochodzeń prowadzonych przez Europejski Urząd ds. Zwalczania Nadużyć Finansowych (OLAF) oraz składa sprawozdanie z postępów dwa razy w roku Komisji, a regularnie – radzie administracyjnej;

- j) odpowiada za podjęcie decyzji, czy do skutecznego i efektywnego wykonywania zadań Agencji konieczne jest umieszczenie jej pracownika lub pracowników w państwie członkowskim lub państwach członkowskich. **Przed podjęciem decyzji o utworzeniu biura lokalnego dyrektor zasięga opinii państw członkowskich, których to dotyczy, w tym państwa członkowskiego, w którym mieści się siedziba Agencji, oraz uzyskuje uprzednią zgodę Komisji oraz rady administracyjnej. W przypadku gdy w tym procesie konsultacji dyrektor i państwa członkowskie, których to dotyczy, nie mogą dojść do porozumienia, kwestia ta jest przedkładana Radzie pod dyskusję.** [...] W decyzji tej, w oparciu o odpowiednią analizę kosztów i korzyści, zakres działań, które mają być prowadzone w tym biurze lokalnym, określa się w taki sposób, aby uniknąć zbędnych kosztów i powielania funkcji administracyjnych Agencji.

Artykuł 26

Utworzenie i skład komisji odwoławczej

1. Agencja ustanawia komisję odwoławczą.
2. W skład komisji odwoławczej wchodzi sześciu członków i sześciu zastępców wybranych spośród aktualnego lub byłego wyższego rangą personelu krajowych organów regulacyjnych, organów ochrony konkurencji lub innych instytucji krajowych lub unijnych, którzy posiadają odpowiednie doświadczenie w sektorze energetycznym. Komisja odwoławcza wyznacza swojego przewodniczącego.

Członkowie komisji odwoławczej powoływani są formalnie na wniosek Komisji przez radę administracyjną, po ogłoszeniu publicznego zaproszenia do zgłoszenia zainteresowania oraz po przeprowadzeniu konsultacji z radą organów regulacyjnych.

3. Komisja odwoławcza uchwala i publikuje swój regulamin wewnętrzny. W regulaminie tym określa się szczegółowo ustalenia regulujące organizację i funkcjonowanie komisji odwoławczej oraz zasady obowiązujące w odniesieniu do odwołań wnoszonych do komisji na podstawie art. 29. [] Komisja odwoławcza uchwala i publikuje swój regulamin wewnętrzny w ciągu [] **sześciu** miesięcy od **swojego pierwszego posiedzenia** [].

Budżet Agencji zawiera odrębną linię budżetową przeznaczoną na finansowanie funkcjonowania rejestru komisji odwoławczej.

4. Decyzje komisji odwoławczej przyjmowane są kwalifikowaną większością głosów co najmniej czterech z sześciu jej członków. Komisja odwoławcza zwoływana jest stosownie do potrzeb.

Artykuł 27

Członkowie komisji odwoławczej

1. Kadencja członków komisji odwoławczej trwa pięć lat. Jest ona jednokrotnie odnawialna.
2. Członkowie komisji odwoławczej podejmują decyzje w sposób niezależny. Nie są związani żadnymi instrukcjami. Nie wolno im pełnić żadnych innych funkcji w Agencji, w radzie administracyjnej ani w radzie organów regulacyjnych, ani też w żadnej z grup roboczych. Członka komisji odwoławczej nie można odwołać ze stanowiska w czasie trwania kadencji, chyba że został uznany za winnego poważnego uchybienia, a rada administracyjna, po konsultacji z radą organów regulacyjnych, podejmie decyzję o jego odwołaniu.

Wyłączenie i sprzeciw w komisji odwoławczej

1. Członkowie komisji odwoławczej nie biorą udziału w postępowaniu odwoławczym, jeżeli mają w nim interes osobisty lub jeżeli wcześniej działali jako przedstawiciele jednej ze stron postępowania lub jeżeli uczestniczyli w podejmowaniu decyzji stanowiącej przedmiot postępowania odwoławczego.
2. W przypadku gdy członkowie komisji odwoławczej uważają, że inny członek nie powinien brać udziału w postępowaniu odwoławczym z powodów, o których mowa w ust. 1, lub z jakiegokolwiek innego powodu, powiadamiają o tym komisję odwoławczą. Każda strona postępowania odwoławczego może zgłosić sprzeciw wobec udziału członka komisji odwoławczej z powodów, o których mowa w ust. 1, lub w przypadku podejrzenia o stronnictwo. Sprzeciw taki jest niedopuszczalny, jeżeli opiera się na przynależności państwowej członka albo jeżeli sprzeciwiająca się strona postępowania odwoławczego — wiedząc o okolicznościach stanowiących podstawę wniosku o wyłączenie — dokonała mimo tego jakiejkolwiek czynności procesowej w postępowaniu odwoławczym, innej niż sprzeciw co do składu komisji odwoławczej.
3. Komisja odwoławcza podejmuje decyzję dotyczącą działania, które należy podjąć w przypadkach określonych w ust. 1 i 2, bez udziału zainteresowanego członka. Przy podejmowaniu tej decyzji zainteresowanego członka zastępuje w komisji odwoławczej jego zastępca. Jeżeli zastępca znajduje się w podobnej sytuacji co członek, przewodniczący wyznacza osobę zastępującą spośród dostępnych zastępców.
4. Członkowie komisji odwoławczej zobowiązują się działać niezależnie i w interesie publicznym. W tym celu składają oni pisemne oświadczenie finansowe i pisemne oświadczenie dotyczące interesów, w których wskazują na brak jakichkolwiek interesów, które mogłyby zostać uznane za zagrożenie dla ich niezależności, lub na jakiekolwiek bezpośrednie lub pośrednie interesy, które mogłyby zostać uznane za zagrożenie dla ich niezależności. Oświadczenia takie corocznie podawane są do publicznej wiadomości.

Decyzje, od których przysługuje odwołanie

1. Każda osoba fizyczna lub prawna, w tym również krajowe organy regulacyjne, może odwołać się od decyzji, o której mowa w art. 4–14 niniejszego rozporządzenia i w art. 12 ust. 6 rozporządzenia (UE) nr 347/2013 oraz w art. 9 ust. 11 rozporządzenia Komisji (UE) 2015/1222, która jest do niej skierowana, lub od decyzji, która dotyczy jej bezpośrednio i indywidualnie, mimo że została przyjęta w formie decyzji skierowanej do innej osoby.
2. Odwołanie wraz z jego uzasadnieniem składa się Agencji w formie pisemnej w terminie dwóch miesięcy od powiadomienia osoby zainteresowanej o decyzji lub — w razie braku takiego powiadomienia — w terminie dwóch miesięcy od daty opublikowania decyzji przez Agencję. Komisja odwoławcza podejmuje decyzję w sprawie odwołania w terminie czterech miesięcy od jego wniesienia.
3. Odwołanie wniesione zgodnie z ust. 1 nie ma skutku zawieszającego. Komisja odwoławcza może jednak zawiesić wykonanie zaskarżonej decyzji, jeżeli uzna, że wymagają tego okoliczności.
4. Jeżeli odwołanie jest dopuszczalne, komisja odwoławcza bada, czy jest ono uzasadnione. Komisja odwoławcza wzywa, według potrzeb, strony postępowania odwoławczego do wnoszenia w przewidzianym terminie uwag do powiadomień, które do nich skierowała, lub do informacji przekazanych przez pozostałe strony postępowania odwoławczego. Strony postępowania odwoławczego są uprawnione do ustnego zgłoszenia swoich uwag.

5. Komisja odwoławcza może wykonywać wszelkie uprawnienia, które wchodzą w zakres kompetencji Agencji, lub przekazać sprawę do rozstrzygnięcia właściwemu organowi Agencji. Decyzja komisji odwoławczej jest dla niego wiążąca.
6. Agencja publikuje decyzje podejmowane przez komisję odwoławczą.

Artykuł 30

Grupy robocze

1. **[] Do wykonywania zadań, o których mowa w art. 5, 6, art. 8 ust. 2a, art. 10 i 43, rada administracyjna ustanawia grupy robocze. Do wykonywania wszelkich innych zadań rada administracyjna [] ustanawia grupy robocze po uzyskaniu pozytywnej opinii rady organów regulacyjnych. Zlikwidowanie grupy roboczej wymaga pozytywnej opinii rady organów regulacyjnych.**
2. W skład grup roboczych wchodzi w miarę potrzeb eksperci spośród pracowników Agencji, z krajowych organów regulacyjnych oraz, **w razie potrzeby**, z Komisji []. Agencja nie odpowiada za koszty uczestnictwa ekspertów będących pracownikami krajowych organów regulacyjnych w grupach roboczych Agencji. **Grupy robocze ustanowione w celu prowadzenia działań zgodnie z niniejszym rozporządzeniem uwzględniają opinie ekspertów innych odpowiednich organów krajowych w zakresie kompetencji tych organów.**
3. Rada administracyjna **po uzyskaniu pozytywnej opinii rady organów regulacyjnych** uchwala i publikuje regulamin wewnętrzny dotyczący funkcjonowania grup roboczych. **Po uzyskaniu pozytywnej opinii rady organów regulacyjnych dyrektor powołuje przewodniczących grup roboczych.**
- 3a. **Grupy robocze Agencji wykonują zadania wyznaczone im w dokumencie programowym przyjętym zgodnie z art. 20 ust. 1 lit. e) oraz wszelkie zadania przydzielone im przez radę organów regulacyjnych i dyrektora.**

ROZDZIAŁ III

UCHWALANIE I STRUKTURA BUDŻETU

Artykuł 31

Struktura budżetu

1. Bez uszczerbku dla innych zasobów na dochody Agencji składają się:
 - a) wkład Unii;
 - b) opłaty wnoszone na rzecz Agencji zgodnie z art. 32;
 - c) wszelkie dobrowolne wkłady wnoszone przez państwa członkowskie lub organy regulacyjne państw członkowskich na podstawie art. 20 ust. 1 lit. g);
 - d) zapisy, darowizny lub dotacje, o których mowa w art. 20 ust. 1 lit. g).
2. Wydatki Agencji obejmują koszty personelu, koszty administracyjne, koszty infrastruktury oraz wydatki operacyjne.
3. Dochody i wydatki Agencji równoważą się.
4. Wszystkie dochody i wydatki Agencji są ujmowane w prognozie dla każdego roku budżetowego, pokrywającego się z rokiem kalendarzowym, oraz są zapisywane w jej budżecie.

Artykuł 32

Oplaty

1. Agencja pobiera opłaty za:
 - a) wnioski o wydanie decyzji o zwolnieniu zgodnie z art. 11 oraz decyzji o transgranicznej alokacji kosztów wydawanej przez Agencję zgodnie z art. 12 rozporządzenia (UE) nr 347/2013¹⁴;
 - b) **rejestrację uczestników rynku lub podmiotów działających w ich imieniu na podstawie art. 8 rozporządzenia (UE) 1227/2011, co obejmuje również bieżące koszty gromadzenia, przetwarzania i analizowania danych w związku z tą rejestracją.**
2. **Oplaty, o których mowa w ust. 1, oraz sposób ich pobierania ustala Komisja po przeprowadzeniu konsultacji publicznych oraz konsultacji z radą administracyjną i radą organów regulacyjnych. Oplaty są proporcjonalne do kosztów odpowiednich usług świadczonych w sposób gospodarny. Ich wysokość ustalana jest tak, by zapewnić, że są niedyskryminujące, i by unikać nadmiernego obciążenia finansowego lub administracyjnego dla uczestników rynku lub podmiotów działających w ich imieniu.**

Komisja w regularnych odstępach czasu ponownie analizuje wysokość opłat w oparciu o stosowną ocenę oraz, w razie konieczności, dostosowuje wysokość opłat oraz sposób ich pobierania.

¹⁴ Dz.U. L 115 z 25.4.2013, s. 39.

Artykuł 33

Uchwalenie budżetu

1. Każdego roku dyrektor przedstawia wstępny projekt preliminarza dotyczący wydatków operacyjnych oraz programu prac przewidzianych na następny rok budżetowy i przekazuje ten wstępny projekt preliminarza radzie administracyjnej wraz z wykazem etatów tymczasowych.
2. Na podstawie wstępnego projektu preliminarza przygotowanego przez dyrektora rada administracyjna co roku przyjmuje wstępny projekt preliminarza dochodów i wydatków Agencji na następny rok budżetowy.
3. Do dnia 31 stycznia każdego roku rada administracyjna przekazuje Komisji wstępny projekt preliminarza, w tym projekt planu zatrudnienia. Przed przyjęciem preliminarza projekt przygotowany przez dyrektora jest przekazywany radzie organów regulacyjnych, która może wydać uzasadnioną opinię w sprawie tego projektu.
4. Komisja przekazuje preliminarz, o którym mowa w ust. 2, Parlamentowi Europejskiemu i Radzie wraz z projektem budżetu ogólnego Unii.
5. Na podstawie projektu preliminarza Komisja wprowadza do projektu budżetu ogólnego Unii preliminarze, które uważa za niezbędne w odniesieniu do planu zatrudnienia, oraz kwotę dotacji obciążającej budżet ogólny Unii, zgodnie z art. 313 i następnymi Traktatu.
6. Rada, działając jako władza budżetowa, przyjmuje plan zatrudnienia dla Agencji.
7. Budżet Agencji jest przyjmowany przez radę administracyjną. Budżet staje się budżetem ostatecznym po ostatecznym przyjęciu budżetu ogólnego Unii. W razie konieczności budżet jest odpowiednio dostosowywany.

8. Wszelkich zmian w budżecie, w tym w planie zatrudnienia, dokonuje się według tej samej procedury.
9. Rada administracyjna powiadamia niezwłocznie władzę budżetową o zamiarze realizacji każdego projektu, który może mieć istotne skutki finansowe dla finansowania budżetu Agencji, w szczególności o wszelkich projektach dotyczących nieruchomości. Rada administracyjna powiadamia również Komisję o swoim zamiarze. Jeżeli którykolwiek organ władzy budżetowej zamierza wydać opinię, powiadamia Agencję o swoim zamiarze w terminie dwóch tygodni od otrzymania informacji o projekcie. W przypadku braku odpowiedzi Agencja może przystąpić do realizacji planowanego projektu.

Artykuł 34

Wykonanie i kontrola budżetu

1. Dyrektor działa w charakterze urzędnika zatwierdzającego i wykonuje budżet Agencji.
2. Do dnia 1 marca następującego po zamknięciu każdego roku budżetowego księgowy Agencji przekazuje wstępne sprawozdanie finansowe księgowemu Komisji oraz Trybunałowi Obrachunkowemu wraz ze sprawozdaniem z zarządzania budżetem i finansami za dany rok budżetowy. Księgowy Agencji przesyła sprawozdanie z zarządzania budżetem i finansami również do Parlamentu Europejskiego i Rady, do dnia 31 marca następnego roku. Księgowy Komisji konsoliduje następnie wstępne sprawozdanie finansowe instytucji i organów zdecentralizowanych, zgodnie z art. 147 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) nr 966/2012¹⁵ („rozporządzenie finansowe”).

¹⁵ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) nr 966/2012 z dnia 25 października 2012 r. w sprawie zasad finansowych mających zastosowanie do budżetu ogólnego Unii oraz uchylające rozporządzenie Rady (WE, Euratom) nr 1605/2002 (Dz.U. L 298 z 26.10.2012, s. 1).

Przedstawienie sprawozdania finansowego i absolutorium

1. Księgowy Agencji przesyła księgowemu Komisji i Trybunałowi Obrachunkowemu wstępne sprawozdanie finansowe za dany rok budżetowy (rok N) do dnia 1 marca następnego roku budżetowego (rok N + 1).
2. Agencja przesyła Parlamentowi Europejskiemu, Radzie, Komisji i Trybunałowi Obrachunkowemu sprawozdanie dotyczące zarządzania budżetem i finansami za rok N do dnia 31 marca roku N + 1.

Do dnia 31 marca roku N + 1 księgowy Komisji przekazuje Trybunałowi Obrachunkowemu wstępne sprawozdanie finansowe Agencji. Sprawozdanie z zarządzania budżetem i finansami w danym roku budżetowym przesyłane jest także Parlamentowi Europejskiemu i Radzie.

4. Po otrzymaniu uwag Trybunału Obrachunkowego w sprawie wstępnego sprawozdania finansowego Agencji za rok N zgodnie z art. 148 rozporządzenia finansowego księgowy, działając na własną odpowiedzialność, sporządza ostateczne sprawozdanie finansowe Agencji za ten rok. Dyrektor przekazuje je do zaopiniowania radzie administracyjnej.
5. Rada administracyjna wydaje opinię w sprawie ostatecznego sprawozdania finansowego Agencji za rok N.
6. Do dnia 1 lipca roku N + 1 księgowy Agencji przekazuje ostateczne sprawozdanie finansowe za rok N wraz z opinią rady administracyjnej Parlamentowi Europejskiemu, Radzie, Komisji i Trybunałowi Obrachunkowemu.

7. Ostateczne sprawozdanie finansowe jest publikowane w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej* do dnia 15 listopada roku N + 1.
8. Dyrektor przesyła Trybunałowi Obrachunkowemu odpowiedź na jego uwagi do dnia 30 września roku N + 1. Kopię tej odpowiedzi przesyła również radzie administracyjnej i Komisji.
9. Dyrektor przedkłada Parlamentowi Europejskiemu, na jego wniosek, wszelkie informacje niezbędne do sprawnego zastosowania procedury udzielania absolutorium za rok N zgodnie z art. 109 ust. 3 rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) nr 1271/2013.
10. Parlament Europejski, na zalecenie Rady stanowiącej większością kwalifikowaną, przed dniem 15 maja roku N + 2 udziela dyrektorowi absolutorium z wykonania budżetu za rok budżetowy N.

Artykuł 36

Przepisy finansowe

Przepisy finansowe mające zastosowanie do Agencji są przyjmowane przez radę administracyjną po konsultacji z Komisją. Przepisy te mogą odbiegać od rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) nr 1271/2013, jeżeli jest to konieczne ze względu na szczególne potrzeby operacyjne związane z działalnością Agencji, ale tylko jeżeli Komisja udzieliła na to uprzedniej zgody.

Zwalczanie nadużyć finansowych

1. W celu ułatwienia zwalczania nadużyć finansowych, korupcji i innych nielegalnych działań zgodnie z rozporządzeniem (UE, Euratom) nr 883/2013, w ciągu sześciu miesięcy od dnia rozpoczęcia działalności Agencja przystępuje do Porozumienia międzyinstytucjonalnego z dnia 25 maja 1999 r. dotyczącego dochodzeń wewnętrznych prowadzonych przez OLAF oraz przyjmuje odpowiednie przepisy, wykorzystując wzór określony w załączniku do tego porozumienia.
2. Trybunał Obrachunkowy jest uprawniony do przeprowadzania kontroli na miejscu oraz kontroli na podstawie dokumentów w odniesieniu do wszystkich beneficjentów dotacji, wykonawców i podwykonawców, którzy otrzymali od Agencji unijne środki finansowe.
3. OLAF może przeprowadzać dochodzenia, w tym kontrole i inspekcje na miejscu, w celu ustalenia, czy miały miejsce nadużycie finansowe, korupcja lub jakiegokolwiek inne działanie niezgodne z prawem, wpływające na interesy finansowe Unii w związku z dotacją lub zamówieniem finansowanym przez Agencję, zgodnie z przepisami i procedurami określonymi w rozporządzeniu (UE, Euratom) nr 883/2013 i rozporządzeniu (Euratom, WE) nr 2185/96.
4. Nie naruszając przepisów ust. 1, 2 i 3, w umowach o współpracy z krajami trzecimi i organizacjami międzynarodowymi, zamówieniach, umowach o udzielenie dotacji i decyzjach o udzieleniu dotacji przez Agencję zamieszcza się postanowienia wyraźnie uprawniające Trybunał Obrachunkowy i OLAF do prowadzenia kontroli i dochodzeń, o których mowa w niniejszym artykule, zgodnie z ich odpowiednimi kompetencjami.

ROZDZIAŁ V

PRZEPISY OGÓLNE I KOŃCOWE

Artykuł 38

Przywileje i immunitety oraz umowa w sprawie siedziby

1. Do Agencji stosuje się Protokół w sprawie przywilejów i immunitetów Wspólnot Europejskich.
2. Niezbędne ustalenia dotyczące pomieszczeń, jakie należy zapewnić Agencji w przyjmującym państwie członkowskim, oraz obiektów udostępnianych przez to państwo członkowskie, a także przepisy szczegółowe mające zastosowanie w przyjmującym państwie członkowskim do dyrektora, członków rady administracyjnej, pracowników Agencji i członków ich rodzin, określane są w umowie w sprawie siedziby zawartej między Agencją a państwem członkowskim, w którym znajduje się jej siedziba. Umowę tę zawiera się po uzyskaniu zgody rady administracyjnej.

Artykuł 39

Personel

1. Do wszystkich pracowników Agencji, w tym do jej dyrektora, stosuje się: regulamin pracowniczy urzędników Unii Europejskiej („regulamin pracowniczy”) i warunki zatrudnienia innych pracowników Unii Europejskiej („warunki zatrudnienia”) oraz zasady przyjęte wspólnie przez instytucje Unii do celów stosowania tego regulaminu pracowniczego i warunków zatrudnienia.
2. Rada administracyjna w porozumieniu z Komisją przyjmuje odpowiednie przepisy wykonawcze, zgodnie z art. 110 regulaminu pracowniczego.
3. W odniesieniu do swoich pracowników Agencja korzysta z uprawnień przyznanych organowi powołującemu na mocy regulaminu pracowniczego oraz organowi uprawnionemu do zawierania umów na mocy warunków zatrudnienia.
4. Rada administracyjna może przyjąć przepisy umożliwiające zatrudnianie przez Agencję oddelegowanych ekspertów krajowych z państw członkowskich.

Artykuł 40

Odpowiedzialność Agencji

1. Odpowiedzialność umowną Agencji reguluje prawo właściwe dla danej umowy.

Wszelkie klauzule arbitrażowe zamieszczone w umowach zawartych przez Agencję podlegają właściwości Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej.

2. W przypadku odpowiedzialności pozaumownej Agencja, zgodnie z zasadami ogólnymi wspólnymi dla systemów prawnych państw członkowskich, naprawia szkody wyrządzone przez Agencję lub przez jej pracowników przy wykonywaniu swoich obowiązków.
3. Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej jest właściwy do orzekania w sporach dotyczących odszkodowania za szkody, o których mowa w ust. 2.
4. Osobista odpowiedzialność finansowa oraz odpowiedzialność dyscyplinarna pracowników Agencji wobec Agencji regulowana jest przez odpowiednie przepisy mające zastosowanie do pracowników Agencji.

Artykuł 41

Przejrzystość i komunikacja

1. Do dokumentów będących w posiadaniu Agencji stosuje się rozporządzenie (WE) nr 1049/2001 Parlamentu Europejskiego i Rady¹⁶.
2. Rada administracyjna przyjmuje praktyczne środki dotyczące stosowania rozporządzenia (WE) nr 1049/2001.
3. Decyzje podejmowane przez Agencję zgodnie z art. 8 rozporządzenia (WE) nr 1049/2001 mogą stanowić przedmiot skarg wnoszonych do Rzecznika Praw Obywatelskich lub postępowania przed Trybunałem Sprawiedliwości na warunkach określonych odpowiednio w art. 228 i 263 Traktatu.

¹⁶ Rozporządzenie (WE) nr 1049/2001 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 30 maja 2001 r. w sprawie publicznego dostępu do dokumentów Parlamentu Europejskiego, Rady i Komisji (Dz.U. L 145 z 31.5.2001, s. 43).

4. Przetwarzanie danych osobowych przez Agencję podlega przepisom rozporządzenia (WE) nr 45/2001¹⁷. Rada administracyjna wprowadza środki umożliwiające stosowanie przez Agencję rozporządzenia (WE) nr 45/2001, w tym środki dotyczące mianowania inspektora ochrony danych Agencji. Środki te wprowadza się po konsultacji z Europejskim Inspektorem Ochrony Danych.
5. Agencja może z własnej inicjatywy uczestniczyć w działaniach komunikacyjnych w dziedzinach należących do jej kompetencji. Alokacja zasobów na działania komunikacyjne nie może wpływać ujemnie na skuteczne wykonywanie zadań, o których mowa w art. 3–14. Działania komunikacyjne prowadzone są zgodnie z odpowiednimi planami komunikacji i rozpowszechniania przyjętymi przez radę administracyjną.

Artykuł 42

Ochrona informacji niejawnych i szczególnie chronionych informacji jawnych

1. Agencja przyjmuje własne przepisy bezpieczeństwa równoważne przepisom bezpieczeństwa Komisji dotyczącym ochrony informacji niejawnych UE („EUCI”) oraz szczególnie chronionych informacji jawnych, w tym przepisy dotyczące wymiany, przetwarzania i przechowywania takich informacji, zgodnie z decyzjami Komisji (UE, Euratom) 2015/443¹⁸ i (UE, Euratom) 2015/444¹⁹.

¹⁷ Rozporządzenie (WE) nr 45/2001 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 grudnia 2000 r. o ochronie osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych przez instytucje i organy wspólnotowe i o swobodnym przepływie takich danych (Dz.U. L 8 z 12.1.2001, s. 1).

¹⁸ Decyzja Komisji (UE, Euratom) 2015/443 z dnia 13 marca 2015 r. w sprawie bezpieczeństwa w Komisji (Dz.U. L 72 z 17.3.2015, s. 41).

¹⁹ Decyzja Komisji (UE, Euratom) 2015/444 z dnia 13 marca 2015 r. w sprawie przepisów bezpieczeństwa dotyczących ochrony informacji niejawnych UE (Dz.U. L 72 z 17.3.2015, s. 53).

2. Agencja może również postanowić o odpowiednim stosowaniu decyzji Komisji, o których mowa w ust. 1. Do przepisów bezpieczeństwa Agencji należą między innymi przepisy dotyczące wymiany, przetwarzania i przechowywania EUCI i szczególnie chronionych informacji jawnych.

Artykuł 43

Umowy o współpracy

1. Agencja jest otwarta na udział krajów trzecich, które zawarły z Unią umowy i które przyjęły i stosują **stosowne przepisy** unijne w dziedzinie energii, w **tym w szczególności przepisy dotyczące: niezależnych krajowych organów regulacyjnych, dostępu stron trzecich do infrastruktury i rozdzielania działalności, handlu energią i pracy systemu, udziału i ochrony konsumentów, []** a także w dziedzinach środowiska i konkurencji.
 - 1a. **Z zastrzeżeniem zawarcia w tym celu porozumienia między Unią a krajami trzecimi, o których mowa w ust. 1, Agencja może wykonywać swoje zadania zgodnie z art. 3–14 także w odniesieniu do krajów trzecich, o ile przyjęły i stosują one stosowne przepisy na podstawie ust. 1 i o ile upoważniły one Agencję do koordynowania działań swojego krajowego organu regulacyjnego z działaniami organów regulacyjnych państw członkowskich. Wylącznie w takich przypadkach odniesienia do kwestii o charakterze transgranicznym odnoszą się do granic z krajami trzecimi, a nie do granic między państwami członkowskimi.**
2. Zgodnie z odpowiednimi postanowieniami tych umów uzgodnione zostaną w szczególności: charakter, zakres i aspekty proceduralne udziału tych krajów w pracy Agencji, w tym przepisy dotyczące wkładu finansowego i pracowników.

3. **Po uzyskaniu pozytywnej opinii rady organów regulacyjnych** [] rada administracyjna przyjmuje regulamin dotyczący stosunków z krajami trzecimi, **o których mowa w ust. 1** []. Komisja zapewnia działanie Agencji w obrębie jej mandatu i istniejących ram instytucjonalnych, zawierając odpowiednie ustalenia robocze z dyrektorem Agencji.

Artykuł 44

Ustalenia dotyczące języka

1. Do Agencji stosuje się przepisy rozporządzenia Rady nr 1²⁰.
2. Rada administracyjna podejmuje decyzję w sprawie wewnętrznych ustaleń dotyczących języka dla Agencji.
3. Usługi tłumaczeniowe niezbędne dla funkcjonowania Agencji zapewnia Centrum Tłumaczeń dla Organów Unii Europejskiej.

²⁰ Rozporządzenie Rady nr 1 z dnia 15 kwietnia 1958 r. w sprawie określenia systemu językowego Europejskiej Wspólnoty Gospodarczej (Dz.U. 17 z 6.10.1958, s. 385).

Artykuł 45

Ocena

1. Nie później niż pięć lat po wejściu w życie niniejszego rozporządzenia, a następnie co pięć lat Komisja z udziałem niezależnego eksperta zewnętrznego przeprowadza ocenę wyników działalności Agencji w świetle jej celów, mandatu i zadań. W ramach tej oceny uwzględnia się w szczególności ewentualną potrzebę zmodyfikowania mandatu Agencji i skutki finansowe wszelkich modyfikacji tego rodzaju.
2. W przypadku gdy Komisja uzna, że dalsze działanie Agencji nie jest już uzasadnione ze względu na wyznaczone jej cele, mandat i zadania, może wystąpić z wnioskiem o odpowiednią zmianę lub uchylenie niniejszego rozporządzenia.
3. Komisja przedstawia Parlamentowi Europejskiemu, Radzie i radzie organów regulacyjnych Agencji ustalenia wynikające z oceny, o której mowa w ust. 1, wraz ze swoimi wnioskami. Ustalenia z oceny należy podać do wiadomości publicznej.
4. Komisja przedstawia oceny Parlamentowi Europejskiemu i Radzie nie rzadziej niż raz na pięć lat [...]. **Wraz z tą oceną Komisja, w stosownych przypadkach, przekazuje wniosek ustawodawczy oraz, w stosownych przypadkach, uwzględnia możliwość potwierdzenia i rewizji zadań obejmujących decyzje indywidualne, które zostały powierzone Agencji w szczególności na podstawie kodeksów sieci i wytycznych dotyczących sieci, oraz włącza je do rozporządzenia.**

Artykuł 46

Uchylenie

Rozporządzenie (WE) nr 713/2009 traci moc.

Odesłania do uchylonego rozporządzenia odczytuje się jako odesłania do niniejszego rozporządzenia zgodnie z tabelą korelacji w załączniku II.

Artykuł 47

Wejście w życie

Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie dwudziestego dnia po jego opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Niniejsze rozporządzenie wiąże w całości i jest bezpośrednio stosowane we wszystkich państwach członkowskich.

Sporządzono w Brukseli dnia [...] r.

W imieniu Parlamentu Europejskiego
Przewodniczący

W imieniu Rady
Przewodniczący